

AVDELING FOR LÆRAR- OG TOLKEUTDANNING

STUDIEPLAN

FOR

BACHELORGRAD I TEGNSPRÅK OG TOLKING 2016H

Godkjent av Høgskolestyret 25.02.2004

Revidert av avdelingsstyret for avdeling for lærer- og tolkeutdanning 25.05.2011

Revidert av dekan 18.03.2013

Revidert av dekan 31.03.2015

Revidert av dekan 20.12.2015

Revidert av dekan 20.12.2016

INNLEDNING

Bachelorutdanningen i tegnspråk og tolking er en treårig utdanning der studenter tilegner seg ferdigheter i tolking mellom norsk tegnspråk og norsk, tolking med tegn som støtte, skrivetolking, tolking til taktilt tegnspråk, taletolking og haptisk kommunikasjon. Studieprogrammet er både en språkutdanning og en profesjonsutdanning. Det å ha gode kunnskaper om, og ferdigheter i norsk tegnspråk er sentralt for utøvelsen av tolkeyrket. Utdanningen gir kunnskap om makt, kommunikasjon og etikk for tolkeprofesjonen. Dette gir studentene et grunnlag for å bli profesjonsutøvere som skal tolke i for eksempel utdanning, arbeidsliv, kulturliv og dagligliv.

Å tolke krever at man utvikler svært sammensatte og komplekse ferdigheter i språk, kommunikasjon og tolking. Studenter skal, i løpet av tre år, tilegne seg et nytt språk, lære ulike kommunikasjonsmetoder og trene opp evnen til å oppfatte, prosessere og formidle informasjon fortløpende og simultant. I tillegg til at studentene skal utvikle gode språk- og tolkeferdigheter, må de også tilegne seg kunnskaper som gir dem kompetanse til å analysere ulike kommunikasjonssituasjoner. Da kan de gjøre begrunnede valg i forkant og underveis i tolkeoppdrag, samt gjøre konstruktive evalueringer i etterkant av tolkeoppdrag. Utdanningen er praktisk og teoretisk innrettet. Sentralt i studiet er ulike former for praksis hvor studentene møter brukere av tolketjenester. Den teoretiske kunnskapen skal gi studentene redskaper for å kunne bli reflekterte yrkesutøvere.

MÅLGRUPPE

Personer som er interessert i språk, kommunikasjon og mellommenneskelig samhandling kan søke seg inn på studietilbudet tegnspråk og tolking. Det å ha relasjonskompetanse og brukerkunnskap er en viktig forutsetning for tolker som skal bidra til å skape gode kommunikasjonssituasjoner mellom samtalepartnere som ikke deler språk. Studentene bør ha interesse for hvordan kommunikasjon og interaksjon arter seg i møter mellom mennesker når det er tolk tilstede. De skal oppøve ferdigheter i å reflektere rundt de ulike fasene i et tolkeoppdrag, slik at de utøver sin profesjon på en god måte og derigjennom tar etiske og veloverveide beslutninger. Mange tolkeoppdrag kan være krevende og uforutsigbare, derfor passer tolkeyrket godt for personer som liker utfordringer.

OPPTAKSKRAV OG RANGERING

Søkere til studiet må oppfylle krav om generell studiekompetanse eller tilsvarende realkompetanse. Med forbehold om at det finnes ledige plasser, kan det søkes om opptak direkte inn til andre studieår på grunnlag av fullført og bestått årsenhet i norsk tegnspråk (60 studiepoeng) eller tilsvarende studium ved andre høyere utdanningsinstitusjoner. Ved flere kvalifiserte søkere enn ledige plasser, vil søkerne rangeres etter karakterer på årsenheten.

Politiattest

Utdanningen omfattes av § 6-1 første ledd i forskrift om opptak til høyere utdanning (opptaksforskriften) med hjemmel i lov 1. april 2005 nr 15 om universiteter og høyskoler. Søkere skal legge frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd i forbindelse med opptak.

*Søkere som får tilsagn om plass og som **har merknad** på politiattesten som er relevant for opptak, må sende politiattesten til NTNU innen tre uker. Søkere som får tilsagn om plass og som **ikke har merknad** på politiattesten som er relevant for vedkommende utdanning, skal legge frem politiattest senest tre uker etter at tilsagn om studieplass er gitt. Politiattesten kan ikke være eldre enn tre måneder. Det er svært viktig at disse fristene overholdes.*

STUDIEPROGRAMMETS NIVÅ, VARIGHET OG OMFANG

Bachelor i tegnspråk og tolking er et heltidsstudium som går over tre år og gir 180 studiepoeng når hele studiet er gjennomført og bestått. Hvert studieår tilsvarer 60 studiepoeng. I tillegg til språkundervisning i grupper, individuelle praktiske øvelser, forelesninger og veiledning, krever studiet betydelig selvstendig arbeid av studentene både individuelt og i grupper.

Studentene har praksis i 2. og 3. studieår.

FORVENTET LÆRINGSUTBYTTE

Etter endt utdanning skal studentene ha tilegnet seg kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som skal gjøre dem i stand til å tolke mellom mennesker med ulike forutsetninger i ulike situasjoner. Mange tolkeoppdrag kan være utfordrende på forskjellige måter og kreve erfaring. Dette innebærer at en nyutdannet kandidat må kunne vurdere sine faglige forutsetninger i forhold til hva hvert enkelt tolkeoppdrag krever, men også arbeide systematisk for å videreutvikle sin kompetanse. Utdanningen skal gi studentene et akademisk grunnlag for å kunne søke seg inn på et mastergradsstudium i tegnspråk og tolking.

Kunnskaper

Kandidaten

- har kunnskap om norsk tegnspråk og språkets forankring i døves kultur og historie
- har kunnskap om samfunnets forhold til norsk tegnspråk, døves kultur og historie
- har bred kunnskap om språk, kommunikasjon og tolketeori
- har kunnskap om tolkeprofesjonens historiske utvikling, egenart og plass i samfunnet
- har kunnskap om sosiale og yrkesetiske utfordringer knyttet til tolkens rolle i ulike tolkesituasjoner
- kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid, nytenkning og innovasjon, innenfor tegnspråk og tolking
- kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet

Ferdigheter

Kandidaten

- kan tilpasse språkbruk og kommunikasjonsmetoder til personer med ulike kommunikative forutsetninger (som taktilt tegnspråk til døvblinde personer, tegn som støtte til munnnavlesning og skrive-tolking til døvblitte personer, tydelig tale til sterkt tunghørte personer osv)
- kan forberede og gjennomføre tolkeoppdrag for døve, døvblitte og døvblinde tolkebrukere
- kan analysere og reflektere over egen og andres tolkefaglige utøvelse, blant annet for å videreutvikle egne ferdigheter
- kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg
- kan finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan samarbeide systematisk og konstruktivt med tolkebrukere og tolkekollegaer for at kvaliteten på tolking skal være best mulig, og tilpasset situasjonen og den enkelte tolkebrukers behov
- kan vurdere vanskegrad på ulike tolkeoppdrag i lys av egne tolkeferdigheter, faglige forutsetninger og sosiale og etiske utfordringer
- kan planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver og enkle prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer
- kan formidle tolkefaglige problemstillinger og fagstoff på muntlig og skriftlig norsk, og på norsk tegnspråk
- kan bruke tilegnede kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse til å formidle betydningen av tegnspråk- og tolkefaget for et inkluderende samfunn

OPPBYGNING OG SAMMENSETNING

Utdanningen består av emner som inngår i fagområdene norsk tegnspråk og tolking i teori og praksis. Emnene i norsk tegnspråk utgjør til sammen 80 studiepoeng, og emnene i tolking i teori og praksis utgjør 100 studiepoeng. Alle emnene i 2. og 3. studieår skal støtte opp om en helhetlig profesjonsutvikling.

Teoriundervisningen skal støtte opp under den praktiske språktilegnelsen slik at studentene utvikler best mulig tegnspråkferdigheter og har god innsikt i hvordan norsk tegnspråk er historisk forankret i kulturen til døve tegnspråkbrukere før og nå.

I løpet av den treårige profesjonsutdanningen har studentene 13 uker med praksis.

STUDIEMODELLER

[Bachelorgrad i tegnspråk og tolking](#)

PRAKSIS

Innholdet i praksis er kommunikasjon, observasjon og tolking. Studentene har 13 ukers praksis. Det organiseres i tillegg deltakelse på egnede arrangementer utenfor studiemiljøet og mer fleksibel deltakelse i praksisfelt, der det brukes tegnspråk.

Se mer informasjon i emnebeskrivelser for Tolkepraksis.

Det er strenge krav til taushetsplikt for tolker, og det gjelder også tolkestudenter som er i praksis. Tolkestudentene må underskrive en erklæring om taushetsplikt om forhold de får kjennskap til om den enkelte tolkebruker mens de er i praksis.

Politiattest

Se under opptakskrav og rangering

LÆRINGSFORMER

Det benyttes et vidt spekter av arbeidsformer i studiet som inkluderer problembasert læring, forelesninger, språkundervisning i grupper, selvstudium, utvikling og drøfting av casebeskrivelser, rollespill og arbeid med mappeoppgaver.

Å utvikle gode ferdigheter innen tegnspråk og tolking krever mye praktisk språk- og tolketrening. Det er ønskelig at studentene deltar aktivt i tegnspråklige miljø ved siden av studiene.

Gjennom studieforløpet møter studentene ulike vurderingsformer, og både bokstavkarakterer (A-F) og uttrykkene bestått/ikke bestått benyttes. Endelig karakter i et emne blir ikke gitt før obligatoriske arbeidskrav er godkjent.

Progresjonskrav

Studenter som er tatt opp på treårig tegnspråk- og tolkeutdanning må ha gjennomført 1.studieår eller tilsvarende før de kan fortsette i 2.studieår.

Studenter må ha fullført og bestått 1.studieår og gjennomført 2.studieår, før de kan fortsette i 3.studieår.

INNPASSING

Innpassing av emner innen tegnspråk- og tolkestudier fra andre læresteder, vurderes etter individuell søknad.

KRAV OM SKIKKETHET OG AUTORISASJON

For studieprogrammet stilles det krav til skikkethet for yrket. Løpende skikkethetsvurdering foregår gjennom hele studiet og inngår i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som tegnspråktolk, jf. [Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning](#). Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Forvaltningslovens regler om saksbehandling kommer til anvendelse ved særskilt skikkethetsvurdering.

TEKNISKE OG ANDRE FORUTSETNINGER

Det forventes at studentene gjør aktiv bruk av gjeldende digital læringsplattform der informasjon, litteratur og oppgaver fortløpende legges ut. Det forventes også at studentene anvender digitalt videoverktøy i arbeidet med å tilegne seg tegnspråk- og tolkeferdigheter.

SENSORORDNING

Utdanningen ivaretar sensorordningen i henhold til gjeldende studieforskrift ved NTNU.

INTERNASJONALISERING

Etter søknad kan studentene få vurdert muligheten for et studieopphold ved et lærested i utlandet. Rapport og eventuell framlegging fra oppholdet vil kunne erstatte andre arbeidskrav.

KVALIFIKASJON/VITNEMÅL

Fullført studium fører fram til graden bachelor i tegnspråk og tolking. Når alle deler av studiet er gjennomført og bestått, utstedes det et vitnemål for en bachelorgrad i tegnspråk og tolking. Det utstedes samtidig et engelskspråklig Diploma Supplement.

En fullført bachelor i tegnspråk og tolking vil kunne kvalifisere til opptak på en mastergradsutdanning i tegnspråk og tegnspråktolking.

En student som ikke har fullført alle deler av studiet, vil kunne få en karakterutskrift.

BACHELORGRAD I TEGNSPRÅK OG TOLKING

STUDIEPOENGBELASTNING

Emne	Avsl. Eks.	SP	2016 Høst	2017 Vår	2017 Høst	2018 Vår	2018 Høst	2019 Vår
LTOT1001 Norsk tegnspråk i teori og praksis 1		30	30					
LTOT1002 Norsk tegnspråk i teori og praksis 2		30		30				
LTOT2001 Norsk tegnspråk i teori og praksis 3		10			5	5		
4TOLK2E5 Språk, kommunikasjon og tolketeori 1		10			2,5	7,5		
4TOLK2E6 Profesjonskunnskap og yrkesetikk 1		10			10			
4TOLK2E7 Tolking mellom norsk tegnspråk og norsk 1		10			10			
4TOLK2E8 Tolking og ledsaging for døvblinde 1		10			2,5	7,5		
4TOLK2E9 Tolking for døvblitte 1		10				10		
LTOT201P Tolkefaglig praksis 1		0			x	x		
LTOT3001 Norsk tegnspråk i teori og praksis 4		10					5	5
4TOLK3E11 Språk, kommunikasjon og tolketeori 2		10					5	5
4TOLK3E12 Profesjonskunnskap og yrkesetikk 2		5					5	
4TOLK3E13 Bacheloroppgave i tegnspråk og tolking		15					10	5
4TOLK3E14 Tolking og ledsaging for døvblinde 2		5					5	
4TOLK3E15 Tolking for døvblitte 2		5						5
4TOLK3E16 Tolking mellom norsk tegnspråk og norsk 2		10						10
LTOT301P Tolkefaglig praksis 2		0					x	x
Sum		180	30	30	30	30	30	30

LTOT1001 NORSK TEGNSPRÅK I TEORI OG PRAKSIS 1

Emnenavn (en)	Norwegian Sign Language - theory and practical skills 1
Emnenavn (nn)	Norsk teiknspråk i teori og praksis 1
Omfang	30 Studiepoeng

Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Marianne Pilskog Nyhus Lindsay Ferrara
Forkunnskapskrav	<p>Generell studiekompetanse</p> <p>Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25 og Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved årsstudiet i tegnspråk Adgangsbegrensning, maks 20</p>
Anbefalte forkunnskaper	
Emneinnhold	<p>Studentene får grunnleggende opplæring i praktisk tegnspråk og innføring i grunnleggende teori om tegnspråk gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Å bruke kroppen i kommunikasjon – fra gester til tegn - Å utvikle et grunnleggende tegnforråd i norsk tegnspråk og grammatikk - Å føre samtaler om dagligdagse tema på tegnspråk - Å lære om forskjeller på tegnede og talte språk <p>Studentene får en innføring i kultur, historie og kommunikasjon med fokus på tegnspråk gjennom ulike perspektiver på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hørsel og identitet - Døves kultur og historie, før og nå - Språktilegnelse - Segregering, integrering, inkludering - Selvvalgt tema
Forventet læringsutbytte	<p>Kunnskap Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Har grunnleggende kunnskap om flerspråklighet - Har grunnleggende kunnskap om strukturer i norsk tegnspråk - Har grunnleggende kunnskap om døve og hørselshemmedes historie, kultur og livsbetingelser i samfunnet før og nå

Ferdigheter

Studenten

- forstår enkle samtaler og monologer på norsk tegnspråk
- kan føre enkle samtaler og anvende grunnleggende grammatiske strukturer og virkemidler på norsk tegnspråk
- kan identifisere enkelte grammatiske elementer i tekster på norsk tegnspråk
- kan forklare hva det betyr å være en minoritet, med særskilt fokus på døve og tunghørte
- kan presentere sin kunnskap om disse temaene til andre som ikke har denne kunnskapen

Generelle ferdigheter

Studenten

- kan delta i enkle, tegnspråklige samtaler
- kan formidle grunnleggende kunnskap om norsk tegnspråk
- kan bruke sin kunnskap og sine ferdigheter i arbeid med eller for døve og hørselshemmede

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Språklæring skjer gjennom varierte arbeidsformer som:

- intensiv språklæring i språkbud
- dramøvelser og rollespill
- samtaleøvelser i par og i grupper
- muntlig og skriftlig refleksjon over egen språklæring

Teoretisk arbeid om språk, kultur og historie knyttes til praksis gjennom arbeidsformer som:

- forelesninger om tegnspråkgrammatikk
- individuelt og gruppearbeid med enkel videoanalyse av eget og andres tegnspråk
- Forelesninger og litteraturstudier, gruppearbeid, diskusjoner og oppgaveskriving

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	4	4
Kommentar til arbeidskrav:	Studentene skal levere inn oppgaver i tilknytning til tematikken i emnet. Arbeidskravene kan være deltakelse i samtaleøvelser og tegnspråklige arrangement, opptak og innlevering av tegnspråklige øvelser, fremføringer og skriftlig innleveringer.	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
--------------------------	--------	-----------------

Obligatoriske arbeidskrav vurderes med godkjent/ikke godkjent.

Kommentar til arbeidskrav: Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. forskrift om studier ved NTNU.

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
-----------	----------------	------	----------	---------------	-------	--------------------

Demonstrasjon av ferdighet, praktisk arbeid

Individuell

2 Timer

A-F

60 %

Nei

Kommentar til vurdering:

Praktisk eksamen.

Studentene skal produsere en tekst på norsk tegnspråk.

Tillatte hjelpemidler:

Skriftlig eksamen

Individuell

2 Timer

A-F

40 %

Nei

Kommentar til vurdering:

Skriftlig eksamen.

Tillatte hjelpemidler:

NY / UTSATT EKSAMEN

Ny/utsatt eksamen blir gjennomført i samsvar med gjeldende studieforskrift ved NTNU.

Delvurderinger kan tas opp eller forbedres enkeltvis.

LÆREMIDLER

Bøker og artikler:

Amundsen, G., & Holm, A. (2001). Tegnspråk og norsk og noen døve elever i et tospråklig læringsmiljø. I H. Fottland (red.), *Tilpasning og tilhørighet i en skole for alle* (s. 123-138). Bergen: Fagbokforlaget.

Breivik, J-K. (2004, 1. utgave, 2. opplag). Døve – funksjonshemmede eller kulturell minoritet?. Romøren, T. I. (red.), *Usynlighetskappen: Levekår for funksjonshemmede* (s. 83-103). Oslo: Akribe Forlag as.

Czubek, Todd A., & Greenwald, Janey. (2005). Understanding Harry Potter: Parallels to the Deaf World. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education*, 10(4), 442-450.

Dalland, Olav. (2012). *Metode og oppgaveskriving*. Oslo, Norway: Gyldendal Norsk Forlag.

- Earis, Helen, & Cormier, Kearsy. (2013). Point of view in British Sign Language and spoken English narrative discourse: the example of 'The Tortoise and the Hare'. *Language and Cognition*, 5(4), 313-343.
- Eriksson, Per. (1994). *Dövas historia. En faktasamling, del 1*. SIH Läromedel. 7-90.
- Erlenkamp, Sonja. (2011). Norsk tegnspråk: helt norsk og veldig annerledes. Skisse av en ny beskriveslesmodell for norsk tegnspråk. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 29, 26-37.
- Evans, Vyvyan, & Green, Melanie. (2006). *Cognitive linguistics: An introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Hillesøy, S. og Ohna, Stein E. (2014). *Barnehagepersonalets refleksjoner om vilkår for deltakelse for barn med Cochlea implantat*. Spesialpedagogikk 7/14
<http://utdanningsforskning.no/artikler/barnehagepersonalets-reeksjoner-om-vilkar-for-deltakelse-for-barn-med-cochleaimplantat/>
- Holten, Sonja Myhre. (2009). Tospråklighet eller flerspråklighet- Hva er problemet? In Aase Lyngvær Hansen, Ninna Garm, & Ellinor Hjelmervik (Eds.), *Hørsel - språk og kommunikasjon. En artikkelsamling* (pp. 148-159). Trondheim, Norway: Møller kompetansesenter.
<http://www.acm5.com/kompendier/Horsel-sprak-kommunikasjon.pdf>
- Johnston, Trevor, & Schembri, Adam. (2007). *Australian Sign Language: An introduction to sign language linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Morford, Jill P, & Macfarlane, James. (2003). Frequency characteristics of American Sign Language. *Sign Language Studies*, 3(2), 213-223.
- Myers-Scotton, Carol. (2005). *Multiple Voice: An introduction to Bilingualism*. Blackwell Publishing. 1-15 og 35-66.
- Nyeng, Frode. (2012). *Nøkkelbegreper i forskningsmetode og vitenskapsteori*. Bergen, Norway: Fagbokforlaget
- Nyhus, Marianne P. (2012). *Døve barn og språkutvikling - flere veier og ulike perspektiver*. Spesialpedagogikk 5/12
<http://utdanningsforskning.no/artikler/dove-barn-og-sprakutvikling-flere-veier-og-ulike-perspektiver/>
- Schewe, Olav. (2014). *Superstudent: Lær mer effektivt, få bedre karakterer*. Oslo, Norway: Universitetsforlaget.
- Schröder, Odd-Inge. (2006). Likt og ulikt: Innføring i forskjeller mellom norsk og norsk tegnspråk. I Sissel Redse Jørgensen & Rani Lill Anjum (red.), *Tegn som språk: En antologi om tegnspråk* (s. 79-101). Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Valli, Clayton, & Lucas, Ceil. (2001). *Linguistics of American Sign Language: An introduction*. Washington D.C.: Gallaudet University Press.
- Vonen, Arnfinn Muruvik. (2006). Tegnspråk i et lingvistisk perspektiv. I Sissel Redse Jørgensen & Rani Lill Anjum (Eds.), *Tegn som språk: En antologi om tegnspråk* (s. 125-150). Oslo, Norway: Gyldendal Akademisk.
- Nettsider:
- Council of Europe. (2012). Ofte stilte spørsmål om tegnspråk. from <http://edl.ecml.at/LanguageFun/FAQsonsignlanguage/tabid/2741/language/nn-NO/Default.aspx>
- Høgskolen i Bergen, Norges Handelshøyskole, Universitetet i Bergen og Universitetet i Oslo, og Akademisk skriving ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier, Universitetet i Bergen. (2016, 26. april). *Sokogskriv*. Hentet 2. Mai 2016 fra <http://sokogskriv.no>.
- Mine tegn - et nettsted der du kan lage din egen oversikt over tegn du lærer
www.minetegn.no

NRK. (2015-16). Tegnspråknytt.

Retrieved from <http://tv.nrk.no/serie/tegnspiraaknytt>

Norsk tegnordbok

www.tegnordbok.no

Norges Døveforbund

www.deafnet.no

Ressurs for hørselshemmede

www.erher.no

Zoom webTV (Små filmer og reportasjer)

www.zoom.coip.no

Videoer:

Bø, Vibeke, Ferrara, Lindsay, Schröder, Odd-Inge, Nyberg, Lise Marie, Hartvedt, Margareth, Skedsmo, Kristian, Skong, Ingvild Larsen, & Vonen, Arnfinn Muruvik. (2015). *Norsk tegnspråk pilot korpus* [Video dataset].

Raanes, Eli, Ferrara, Lindsay, & Nilsson, Anna-Lena. (2014). *Humor på norsk tegnspråk* [Video dataset]. Trondheim, Norway: HiST-ALT.

(Kan brukes på skolens maskiner:)

TegnStart.1 (2004). Trondheim: Statped

TegnStart.2 (2004). Trondheim: Statped

TegnStart.3 (2009). Trondheim: Statped

VEKTINGSREDUKSJONER

Gammelt emne

Studiepoeng

Ved søknader om godskrivning, godkjenning og innpassing av emner fra tidligere årskull eller andre institusjoners tilsvarende utdanninger, vil hver søknad behandles individuelt og søker må kunne medregne studiepoengreduksjon ved overlappende emner.

LTOT1002 NORSK TEGNSPRÅK I TEORI OG PRAKSIS 2

Emnenavn (en)	Norwegian Sign Language - theory and practical skills 2
Emnenavn (nn)	Norsk teiknspråk i teori og praksis 2
Omfang	30 Studiepoeng

Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Marianne Pilskog Nyhus Lindsay Ferrara
Forkunnskapskrav	<p>Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25 og Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved årsstudiet i tegnspråk Adgangsbegrensning, maks 20</p> <p>Gjennomført Norsk tegnspråk i teori og praksis 1</p>
Anbefalte forkunnskaper	Fullført og bestått Norsk tegnspråk i teori og praksis 1
Emneinnhold	<p>Studentene videreutvikler sine ferdigheter i praktisk tegnspråk og sine kunnskap om tegnspråkteori gjennom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Å videreutvikle sitt tegnforråd i norsk tegnspråk - Å føre samtaler om dagligdagse tema på norsk tegnspråk - Å møte norsk tegnspråk i ulike sammenhenger, både som observatør og samtaledeltaker - Å prøve ut enkel oversetting mellom norsk tegnspråk og norsk <p>Studentene skal få dypere kunnskap om kultur, historie og kommunikasjon med fokus på tegnspråk gjennom temaer som omhandler:</p> <ul style="list-style-type: none"> - språkholdninger og språkmakt - minoritet og majoritet - døve, døvblinde og hørselshemmedes organisasjonsliv lokalt, nasjonalt og internasjonalt - kjente døve, hørselshemmede og døvblinde personer før og nå - ulike former for tegnstøttet kommunikasjon - tolkeyrket før og nå - selvvalgt tema
Forventet læringsutbytte	<p>Kunnskap Studentene</p> <ul style="list-style-type: none"> - har kunnskap om ulike grammatiske elementer i norsk tegnspråk

- har kunnskap om ulike sjangre i norsk tegnspråk
- har kunnskap om hva det vil si å være minoritet i et majoritetssamfunn av hørende
- har kunnskap om døves historie

Ferdigheter

Studenten

- kan forstå og produsere norsk tegnspråk på et grunnleggende og etterhvert mer viderekommende nivå
- kan identifisere grammatiske elementer i tekster på norsk tegnspråk
- kan forstå og reprodusere innholdet i tekster og samtaler på norsk tegnspråk
- kan observere, beskrive og forklare kulturelle likheter og forskjeller mellom døve og hørende

Generelle ferdigheter

Studenten

- kan føre dagligdagse og enkle faglige samtaler på tegnspråk
- kan formidle sin kunnskap om norsk tegnspråk muntlig og skriftlig
- kan finne, vurdere og fremstille konkrete eksempler fra døves liv og virke og belyse dem i en større historisk, samfunnsmessig og kulturell kontekst.

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Språklæring skjer gjennom varierte arbeidsformer som:

- dramaøvelser og rollespill
- samtaleøvelser i par og i grupper, både med medstudenter og døve
- diskusjon og debatt
- enkel oversettelse
- fremlegg på norsk tegnspråk
- muntlig og skriftlig refleksjon over egen språklæring

Teoretisk arbeid om språk, kultur og historie knyttes til praksis gjennom arbeidsformer som:

- forelesninger om tegnspråkgrammatikk
- individuelt og gruppearbeid med enkel videoanalyse av eget og andres tegnspråk
- Forelesninger og litteraturstudier, gruppearbeid, diskusjoner og oppgaveskriving

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	4	4
Kommentar til arbeidskrav:	Studentene skal levere inn oppgaver i tilknytning til tematikken i emnet. Arbeidskravene kan være deltakelse i samtaleøvelser og tegnspråklige arrangement, opptak og innlevering av tegnspråklige øvelser, fremføringer og skriftlig innleveringer.	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		Obligatoriske arbeidskrav vurderes med godkjent/ikke godkjent.
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. forskrift om studier ved NTNU.	

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Demonstrasjon av ferdighet, praktisk arbeid	Individuell		1 Timer	A-F	60 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Individuell praktisk eksamen på tegnspråk. Arrangeres i grupper. Inkludert forberedelsestid varer eksamen inntil 1 time.					
Tillatte hjelpemidler:						
Muntlig	Individuell		30 Minutter	A-F	40 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Individuell muntlig eksamen basert på utvalgte tema fra undervisning og pensum.					
Tillatte hjelpemidler:						
NY / UTSATT EKSAMEN	Ny/utsatt eksamen blir gjennomført i samsvar med gjeldende studieforskrift ved NTNU. Delvurderinger kan tas opp eller forbedres enkeltvis.					

LÆREMIDLER

- Ann, Jean. (2001). Bilingualism and language contact. In Ceil Lucas (Ed.), *The Sociolinguistics of Sign Languages* (pp. 33-60). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Brentari, Diane. (2001). Borrowed elements in sign languages: A window on word formation. In Diane Brentari (Ed.), *Foreign vocabulary in sign languages: A cross-Linguistic investigation of word formation* (pp. ix-xx). London, GB: Psychology Press.
- Burns, Sarah, Matthews, Patrick, & Nolan-Conroy, Evelyn. (2001). Language attitudes. In Ceil Lucas (Ed.), *The sociolinguistics of sign languages*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Dalland, Olav. (2012). *Metode og oppgaveskriving*. Oslo, Norway: Gyldendal Norsk Forlag.
- Eckert, Richard Clark, & Rowley, Amy June. (2013). Audism: A theory and practice of audiocentric privilege. *Humanity & Society*, 37(2), 101-130. doi:10.1177/0160597613481731
- Eriksson, Per. (1999). *Dövas historia. En faktasamling*, del 2. SIH Läromedel. 7-90.
- Fairclough, Norman. (2001). *Language and power*. Essex, England: Pearson Education Limited. (Kap. 3, s. 36-63).
- Hauser, Peter C., O'Hearn, Amanda, McKee, Michael, Steider, Anne, & Thew, Denise. (2010). Deaf Epistemology: Deafhood and Deafness. *American Annals of the Deaf*, 154(5), 486-492.
- Holten, S. M., & Lønning, H. R. (2011). Døves språkholdninger og norsk tegnspråk. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 29(1), 7-24. Tilgjengelig fra: <http://ojs.novus.no/index.php/NLT/article/view/734>
- Johnston, Trevor, & Schembri, Adam. (2007). *Australian Sign Language: An introduction to sign language linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nyeng, Frode. (2012). *Nøkkelbegreper i forskningsmetode og vitenskapsteori*. Bergen, Norway: Fagbokforlaget.
- Nilsen, Anne B. (2015). *Interpreted communication with young children in public sector service Translation & interpreting* 7 (3), 121-131
<http://utdanningsforskning.no/artikler/situasjonsbestemt-sprak/>
- Nyhus, Marianne P. (2012). *Døve barn og språkutvikling - flere veier og ulike perspektiver*. Spesialpedagogikk 5/12
<http://utdanningsforskning.no/artikler/dove-barn-og-sprakutvikling--flere-veier-og-ulike-perspektiver/>
- Sletteng, Nora M.S. (2010). "Jeg følte meg aleine": - en kvalitativ intervjustudie av 5 hørselshemmede elevers opplevelse av skolebytte, fra bostedskolen til døveskolen <https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/269313?show=full>
- Pfau, Roland. (2016). Syntax: Complex sentences. In Anne Baker, Beppie van den Bogaerde, & Roland Pfau (Eds.), *The linguistics of sign languages: An introduction* (pp. 149-172). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Pfau, Roland, & Bos, Heleen. (2016). Syntax: simple sentences. In Anne Baker, Beppie van den Bogaerde, & Roland Pfau (Eds.), *The linguistics of sign languages: An introduction* (pp. 117-148). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Sagen, Vigdis. (2010). "...men jeg trives på skolen". *Tunghørte elever i ungdomsskolen*. Universitetet i Oslo
https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/31340/master_juni_2010xfinaleX.pdf?sequence=2
- Simonsen, Hanne Gram & Theil, Rolf. (2005/2008). Morfologi. In Kristoffersen, Kristian Emil, Simonsen, Hanne Gram, & Sveen, Andreas (Eds.). *Språk: En grunnbok* (pp. 249-294). Oslo: Universitetsforlaget.

Sveen, Andreas.(2005/2008). Syntaks. In Kristoffersen, Kristian Emil, Simonsen, Hanne Gram, & Sveen, Andreas (Eds.). *Språk: En grunnbok* (pp. 295-384). Oslo: Universitetsforlaget.

Valli, Clayton, & Lucas, Ceil. (2001). *Linguistics of American Sign Language: An introduction*. Washington D.C.: Gallaudet University Press.

Vogt-Svendsen, Marit. (2001). A comparison of mouth gestures and mouthings in Norwegian Sign Language (NSL). In Penny Boyes Braem (Ed.), *The hands are the head of the mouth: The mouth as articulator in sign languages* (pp. 9-39). Hamburg, Germany: Signum Verlag.

Åmotsbakken, T. K. (2015, 22 August). Det lydløse valget. VG. Oslo, Norway.

Nettsider:

Høgskolen i Bergen, Norges Handelshøyskole, Universitetet i Bergen og Universitetet i Oslo, og Akademisk skriving ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier, Universitetet i Bergen. (2016, 26. april). *Sokogskriv*. Hentet 2. Mai 2016 fra <http://sokogskriv.no>.

NRK. (2015-16). *Tegnspråknytt*. Retrieved from <http://tv.nrk.no/serie/tegnsppraaknytt>

Videoer

Bø, Vibeke, Ferrara, Lindsay, Schröder, Odd-Inge, Nyberg, Lise Marie, Hartvedt, Margareth, Skedsmo, Kristian, Skong, Ingvild Larsen, & Vonen, Arnfinn Muruvik. (2015). *Norsk tegnspråk pilot korpus* [Video dataset].

Holten, Sonja Myhre. (2015). Velkommen. HiSTs Tegnspråk- og tolkeutdanningens 20-årsjubileum. [Video data]. Trondheim, Norway: HiST-ALT.

Raanes, Eli, Ferrara, Lindsay, & Nilsson, Anna-Lena. (2014). *Humor på norsk tegnspråk* [Video dataset]. Trondheim, Norway: HiST-ALT.

VEKTINGSREDUKSJONER

Gammelt emne

Studiepoeng

Ved søknader om godskrivning, godkjenning og innpassing av emner fra tidligere årskull eller andre institusjoners tilsvarende utdanninger, vil hver søknad behandles individuelt og søker må kunne medregne studiepoengreduksjon ved overlappende emner.

LTOT2001 NORSK TEGNSPRÅK I TEORI OG PRAKSIS 3

Emnenavn (en)	Norwegian Sign Language – theoretical and practical skills 3
Emnenavn (nn)	Norsk teiknspråk i teori og praksis 3
Omfang	10 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1

Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Torill Ringsø
Forkunnskapskrav	Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25
Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.
Emneinnhold	Meningsdanningsprosesser knyttet til visuelle språk: <ul style="list-style-type: none"> - Koherens og kohesjon - Profilering - Komplekse konstruksjoner: visuell oppdeling - Kunnskap om modalitetsforskjeller - Metaforer i språk - Sjanger og stil - Sammenheng i tekst
Forventet læringsutbytte	<p>Kunnskap</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om koherens og kohesjonsmekanismer i kommunikasjon generelt og i norsk tegnspråk spesielt • har kunnskap om meningsdanningsprosesser knyttet til et visuelt språk • har kunnskap om ulike språklige virkemidler i norsk tegnspråk • har kunnskap om språkbruk, stil og register i norsk tegnspråk <p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan produsere og forstå sammenhengende ytringer på norsk tegnspråk om kjente emner eller temaer av personlig interesse • kan beskrive erfaringer og hendelser på norsk tegnspråk • kan uttrykke og argumentere for meninger, ønsker og holdninger på norsk tegnspråk • kan anvende fagbegreper for å kommunisere om tegnspråk <p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan sammenligne språklige virkemidler i norsk tegnspråk og andre språk

- kan registrere flyt og brudd i tegnspråklig kommunikasjon
- kan formidle kunnskap om norsk tegnspråk på norsk tegnspråk og på norsk

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Forelesninger, pensumlesing, individuelt og gruppearbeid med praktiske og teoretiske oppgaver, tekstsøking på norsk tegnspråk, gruppe- og klassediskusjoner, framlegg i plenum, videoanalyse

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	4	4
Kommentar til arbeidskrav:	Læringsmappe med 4 arbeider, der to av arbeidene er teoretisk orientert, og to av arbeidene er praktisk orientert.	
Muntlig fremlegg	2	2
Kommentar til arbeidskrav:	2 framlegg, primært knyttet til arbeidene som skal i læringsmappen.	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
	Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent.	
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved NTNU.	

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Vurderingsmappe	Individuell			A-F	100 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Individuell vurderingsmappe i vårsemesteret med 2 oppgaver (en teoretisk og en praktisk) hentet fra læringsmappen.					

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Tillatte hjelpemidler:	Alle hjelpemidler tillatt.					
NY / UTSATT EKSAMEN	Ny/utsatt eksamen blir gjennomført i samsvar med gjeldende studieforskrift ved NTNU.					

LÆREMIDLER

Cormier, Kearsy, Smith, Sandra, & Zwets, Martine. (2013). Framing constructed action in British Sign Language narratives. *Journal of Pragmatics*, 55, 119-139. doi:<http://dx.doi.org/10.1016/j.pragma.2013.06.002>

Evans, Vyvyan, & Green, Melanie. (2006). *Cognitive linguistics: An introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
<http://site.ebrary.com/lib/histno/docDetail.action?docID=10130474>

Ferrara, Lindsay. (2012). *The grammar of depiction: Exploring gesture and language in Australian Sign Language (Auslan)*. (Ph.D. Dissertation), Macquarie University, Sydney.

Johnston, Trevor, & Schembri, Adam. (2007). *Australian Sign Language (Auslan): An introduction to sign language linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Liddell, Scott K. (2003). *Grammar, gesture, and meaning in American Sign Language*. New York: Cambridge University Press.
 e-book: <http://site.ebrary.com/lib/histno/docDetail.action?docID=10073584>

Liddell, Scott, Vogt-Svendsen, Marit, & Bergman, Brita. (2007). A crosslinguistic comparison of buoys: Evidence from American, Norwegian, and Swedish Sign Language. In Myriam Vermeerbergen, Lorraine Leeson & Onno Crasborn (Eds.), *Simultaneity in signed languages: Form and function* (pp. 187-215). Amsterdam: John Benjamins.
 e-book: <http://site.ebrary.com/lib/histno/docDetail.action?docID=10161069>

Nilsson, Anna-Lena. (2007). The non-dominant hand in a Swedish Sign Language discourse. In Myriam Vermeerbergen, Lorraine Leeson & Onno Crasborn (Eds.), *Simultaneity in signed languages: Form and function* (pp. 163-186). Amsterdam: John Benjamins.
 e-book: <http://site.ebrary.com/lib/histno/docDetail.action?docID=10161069>

Taub, Sarah. (2001). *Language from the body: Iconicity and metaphor in American Sign Language*. New York: Cambridge University Press.
 e-book: <http://site.ebrary.com/lib/histno/docDetail.action?docID=10005730>

Vogt-Svendsen, Marit, & Bergman, Brita. (2007). Point buoys: The weak hand as a point of reference for time and space. In Myriam Vermeerbergen, Lorraine Leeson & Onno Crasborn (Eds.), *Simultaneity in signed languages: Form and function* (pp. 217-236). Amsterdam: John Benjamins.
 e-book: <http://site.ebrary.com/lib/histno/docDetail.action?docID=10161069>

Winston, Elizabeth. (1993). Spatial mapping in comparative discourse frames in an ASL lecture. (Ph.D. Dissertation), Georgetown University. Retrieved from <http://tiemcenter.org/wp-content/uploads/sites/6/2012/05/smlch-3.pdf>

VEKTINGSREDUKSJONER

Gammelt emne	Studiepoeng
Ved søknader om godskriving, godkjenning og innpassing av emner fra tidligere årskull eller andre institusjoners tilsvarende utdanninger, vil hver søknad behandles individuelt og søker må kunne medregne studiepoengreduksjon ved overlappende emner.	

4TOLK2E5 SPRÅK, KOMMUNIKASJON OG TOLKETEORI 1

Emnenavn (en)	Language-, communication- and interpreting theory 1
Emnenavn (nn)	Språk, kommunikasjon og tolketeori 1
Omfang	10 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Torill Ringsø
Forkunnskapskrav	Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25
Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.
Emneinnhold	Emnet Språk, kommunikasjon og tolketeori 1 må sees i sammenheng med praksis og med emnene: - Norsk tegnspråk i teori og praksis 3 - Tolking mellom norsk tegnspråk og norsk 1 - Tolking og ledsaging for døvblinde 1 - Tolking for døvblitte 1 - Tolkefaglig praksis Emnet belyser teoretiske aspekter ved kommunikasjon og tolking gjennom temaer som: - Grunnleggende kommunikasjonsteori o Ulike kommunikasjonsmodeller

- o Kommunikasjonens kontekst, hensikt og budskap
- o Mottakerbevissthet
- Grunnleggende språkteori
- o Språkets form, innhold og bruk
- o Metaforisk språkbruk
- Meningsdanning
- Grunnleggende tolketeori

Forventet læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har grunnleggende kunnskap om kommunikasjon
- har kunnskap om to- og flerspråklighet
- har kunnskap om språklige virkemidler
- har grunnleggende kunnskap om tolkeprosesser

Ferdigheter

Studenten

- kan observere og beskrive forhold ved ulike kommunikasjonssituasjoner med og uten tolk

Generell kompetanse

Studenten

- kan reflektere over og formidle faglig kunnskap muntlig og skriftlig

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Studenten vil møte arbeidsformer som:

- Forelesninger
- Gruppe- og klassediskusjoner
- PBL-arbeid
- Framlegg individuelt og i grupper
- Observasjon og deltakelse i praksis
- Arbeid med oppgaveskriving individuelt og i gruppe

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	4	4
Kommentar til arbeidskrav:	Læringsmappe med individuelle oppgaver og gruppeoppgaver. Dette kan være fagtekster, refleksjonsnotater, logger, praksisrapport og videoopptak av tegnspråktekster.	
Muntlig fremlegg	2	2
Kommentar til arbeidskrav:	Fremleggene er primært knyttet til oppgavene i læringsmappen.	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
	Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent.	
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved HiST.	

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Vurderingsmappe	Individuell		Uke(r)	A-F	100 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Individuell mappevurdering i vårsemesteret med tre arbeider hentet fra læringsmappen.					
Tillatte hjelpemidler:						

NY / UTSATT EKSAMEN

LÆREMIDLER

- Banna, K. (2004). Auslan interpreting: What can we learn from translation theory? *Deaf Worlds. International Journal of Deaf Studies* 20:2. (s. 104-110)
- Berge, S. S., & Ragnheiður Karlsdóttir (2003). *Tegnspråktolkens handlinger*. Trondheim: Tapir. (84 sid.)
- Berge, S. S., & Raanes, E. (red.). (2008). *Rapport fra konferansen: TSS: Talking med tegn-som-støtte : 1. april 2008*. Trondheim: Høgskolen i Sør-Trøndelag, Avdeling for lærer- og tolkeutdanning. (67 sid.)
[TSS-rapport \(Adobe Acrobat\)](#)
- Holm, A., & Raanes, E. (2012). Artikkelutkast "Metaforer". Deles ut av faglærer. (10 sid.)
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2003). *Hverdagslivets metaforer: fornuft, følelser og menneskehjernen*. Oslo: Pax. (227 sid) Valda sidor enligt lärarens anvisningar.
- Matthews, P., & Foley-Cave, S.F. (2004). "Village life: Deaf culture in contemporary Ireland." I; P. McDonnel (red.), *Deaf Studies in Ireland: An introduction*. (s. 65-84) Coleford: Douglas McLean.
- Morgan, E. F. (2008). Interpreters, Conversational Style, and Gender at Work. I P. C. Hauser, K. L. Finch & A. B. Hauser (red.), *Deaf professionals and designated interpreters: a new paradigm* (s. 66-80). Washington, DC: Gallaudet University Press
- Napier, J., Carmichael, A. & Wiltshire, A. (2008). Look-pause-nod: A linguistic case study of a deaf professional and interpreters working together. I Hauser, P.C., Finch, K.L. & Hauser, A.B. (red.), *Deaf professionals and designated interpreters: a new paradigm* (s. 22-42). Washington, DC: Gallaudet University Press.
- Napier, J., Goswell D., & McKee R. (2010). *Sign Language Interpreting: theory and practice in Australia and New Zealand*. Sydney: The Federation Press. (Kap. 1-4, s. 1-60).
- Raanes, Eli (1997). *Talking i formelle og uformelle situasjoner*. Upublisert kompendium, kurs for tolker.
- Røkenes, O. H., & Hanssen, P.-H. (2012). *Bære eller bryte: kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker* (3. utg.). Bergen: Fagbokforlaget. (280 sid.)
- Skedsmo, K. (2007). *Översättning i grenseland: et performativt perspektiv*. Oslo: Unipub. (170 sid)
- St.meld. nr. 35 (2008). *Mål og mening: ein heilskapleg norsk språkpolitikk*. (ST.meld. nr. 35, 2007-2008). Oslo: Kultur- og kirkedepartementet. Kap. 1-2, 5, 10 (sid 13-22, 61-83, 213-239)
Tilgjengelig fra:
<http://www.regjeringen.no/pages/2090873/PDFS/STM200720080035000DDDPDFS.pdf>
- Strandvik, I. (2000) Översättningsteori och översättarna. Om nyttan med översättningsteori. I B. Englund Dimitrova (red.) *Översättning och tolkning: rapport från ASLA:s höstsymposium. Stockholm 5-6 november 1998*. (s. 299-309)
- Svennevig, J. (2009). *Språklig samhandling: innføring i kommunikasjonsteori og diskursanalyse* (2. utg.). Oslo: Landslaget for norskundervisning (LNU) : Cappelen akademisk forlag. (295 sid.) Valda sidor enligt lärarens anvisningar.
- Wadensjö, C. (1998). *Kontakt genom tolk*. Stockholm: Dialogos. (182 sid.)

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet

4TOLK2E6 PROFESJONSKUNNSKAP OG YRKESETIKK 1

Emnenavn (en)	Professional and ethical knowledge 1
Emnenavn (nn)	Profesjonskunnskap og yrkesetikk 1
Omfang	10 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Torill Ringsø Nora Sletteng
Forkunnskapskrav	Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25
Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.
Emneinnhold	<p>Emnet Profesjonskunnskap og yrkesetikk 1 må sees i sammenheng med praksis og med emnene:</p> <ul style="list-style-type: none">- Tolking mellom norsk tegnspråk og norsk 1- Tolking og ledsaging for døvblinde 1- Tolking for døvblitte 1- Tolkefaglig praksis <p>Emnet skal gi en grundig innføring i profesjonsmessige og yrkesetiske aspekter ved tolkeyrket, samt utvidet kunnskap om tolkens ulike brukergrupper. Emnet er organisert rundt følgende tema med angitte undertema:</p> <ul style="list-style-type: none">- Tolkeyrkets utvikling i Norge- Hva er etikk og hva er yrkesetikk?- Hvem er tolkens yrkesetikk til for?- Hva vil det si å være profesjonell?- Profesjonsbegrepet i et overordnet samfunnsperspektiv

- Tolkers yrkesetiske retningslinjer
- Hvordan er det å være tolkebruger?
- Yrkesetikk for den enkelte og yrkesetikk i et organisasjonsperspektiv

Forventet læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har bred kunnskap om hvilke ulike brukergrupper og hvilke ulike tolkeområder en tolk stilles overfor som yrkesutøver
- har inngående kunnskap om brukergruppene døve, døvblinde og døvblitte og behov og rettigheter disse kan ha i møter der det deltar tolk
- har kunnskap om tolkeyrkets profesjonshistorie, særlig de yrkesetiske utviklingslinjene
- har anvendbar kunnskap om viktige yrkesetiske og profesjonsmessige forhold som styrer tolkers yrkesutøvelse
- har oversikt over en del grunnleggende profesjonssosiologiske og fagetiske tematikker

Ferdigheter

Studenten

- kan reflektere teoretisk stilt overfor yrkesmessige dilemmaer og problemstillinger
- kan reflektere over hva det innebærer å utvise faglig skjønn og redegjøre for hva slags beveggrunner som styrer ens skjønn
- kan etablere og fungere i en tolkesituasjon

Generell kompetanse

Studenten

- har oversikt over hva som kjennetegner profesjoner og det å være profesjonell
- kan se sitt fag og sin fagtradisjon i sammenheng med andre fags tilsvarende tradisjoner
- kan skrive fagtekster

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Emnet Profesjonskunnskap og yrkesetikk skal gi den enkelte student mulighet til å utvikle sin yrkesidentitet og forberede den enkelte på et yrkesliv som tolk. Dette søkes oppnådd gjennom læringsformer som i høy grad legger opp til at studentene skal reflektere og diskutere med hverandre og lærerne. Ved siden av ordinære forelesninger legges det dermed stor vekt på arbeid med kasuistikker og yrkesmessige problemstillinger. Dette innebærer at det stilles krav til den enkeltes deltakelse i både muntlige og skriftlige aktiviteter. I noen sammenhenger vil det også være aktuelt å bygge opp rollespill for å skape grunnlag for felles refleksjon over praktiske dilemma.

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	2	2

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall	
Kommentar til arbeidskrav:	Studentene skal levere inn oppgaver knyttet til profesjonskunnskap og yrkesetikk. Arbeidskravene kan være diskusjon av situasjonsbeskrivelser, skrijving av refleksjonsstekst og skrijving av fagtekst.		
Muntlig fremlegg	2	2	Obligatorisk tilstedeværelse
Kommentar til arbeidskrav:	Tema for fremlegg kan ta utgangspunkt i praksis eller situasjonsbeskrivelser som diskuteres i undervisning		
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent.		
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved HiST.		

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Hjemmeeksamen	Individuell		En uke Uke(r)	A-F	100 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Individuell hjemmeeksamen med en ukes varighet i høstsemesteret.					
Tillatte hjelpemidler:	Alle hjelpemidler tillatt.					

NY / UTSATT EKSAMEN

LÆREMIDLER

LÆREMIDLER

[Forvaltningsloven] Lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (Forvaltningsloven), med endringer. Oslo: Lovdata.

Tilgjengelig fra:

<http://www.lovdata.no/all/nl-19670210-000.html> (samme som i emne 12)

Gjøen, S. (2008). Verdens beste tolkeordning. I H. Herland (red.), *Tegnspråkets fremtid - vårt felles ansvar: Norges døveforbund 90 år, 1918-2008* (s. 139-145). Oslo: Norges døveforbund.

Justis- og politidepartementet (2005). *Rett til tolk: tolking og oversettelse i norsk straffeprosess*. Oslo: Justis- og politidepartementet.

Tilgjengelig fra:

http://www.regjeringen.no/upload/kilde/jd/rap/2005/0005/ddd/pdfv/240757-rett_til_tolk.pdf

Kermit, P. (2002). *Hva gjør en tolk og hva gjør en god tolk?: om tolkens yrkesetikk*. Samme som emne 12

Kermit, P. (2004). Yrkesetikk og annen etikk: om hva yrkesetiske retningslinjer bør handle om. *Tolkeavisa: medlemsblad av og for tolker tilknyttet Tolkeforbundet*, (2),15-17.

Kermit, P. (2005). *Å ville hjelpe uten å ville være hjelper: tolkers yrkesetikk i skjæringspunktet mellom anerkjennelse og dyktighet*.

Kermit, P. (2006). Tegnspråk og anerkjennelsen av døve som en språklig minoritet. I S. R. Jørgensen & R. L. Anjum (red.), *Tegn som språk: en antologi om tegnspråk* (s. 47-59). Oslo: Gyldendal akademisk.

Napier, J., Goswell D., McKee R. (2010). Sign language interpreting: theory and practice in Australia and New Zealand. Sydney: The Federation Press. (Kap. 5).

Nasjonal standard for tolketjenesten (2004). Oslo: Rikstrygdeverket, Hjelpemiddelkontoret.

Tilgjengelig fra:

<http://www.nav.no/binary?id=1073755254&download=true>

Nilsen, A. B. (2011). Tolkemedierte samtaler - makt og avmakt i offentlig sektor. *Norsk filosofisk tidsskrift*, 46(1), 62-74, 77.

Tilgjengelig fra:

<http://www.idunn.no/ts/nft/2011/01/art01>

Olsen, T., Mjøen, O. M., Rønning, H., & Kermit, P. (2010). *Tegn, tillit og troverdighet: om rettsikkerhet for døve og hørselshemmede* (NF-rapport nr. 11/2010). Bodø: Nordlandsforskning. Kap. 3: Tolkens rolle og vurdering, s. 63-84.

Tilgjengelig fra:

http://nordlandsforskning.no/getfile.php/Dokumenter/Rapporter/2010/Rapport_11_2010.pdf

Røkenes, O. H. (2012). *Bære eller briste: kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker* (3. utg.). Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad og Bjørke.

Urgård, S., & Jensen, H. (2008). Kommunikasjon via tolk - tolking i terapi. *Impuls*, 62(3), 84-88.

Urstad, A. S. (2010). *Tegnspråktolken i møte med døvekulturen: en undersøkelse med et fenomenologisk og hermeneutisk perspektiv på hvordan tegnspråktolken kan forstå døvekulturen* (Masteroppgave, Misjonshøgskolen). Stavanger: Misjonshøgskolen.

kap. 4, 5 og 6. Tilgjengelig fra:

<http://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/162169>

Woll, H. (red.), (1999). *Historien om tolkeyrkets fremvekst: hvordan døvetolker og døvblindetolker ble en egen yrkesgruppe i Norge*. Bergen: Døves forlag.

Yrkesetiske retningslinjer

Tilgjengelig fra:

<http://www.tolkeforbundet.no/>

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet

4TOLK2E7 TOLKING MELLOM NORSK TEGNSPRÅK OG NORSK 1

Emnenavn (en)	Interpreting between Norwegian Sign Language and Norwegian 1
Emnenavn (nn)	Tolking mellom norsk teiknspråk og norsk 1
Omfang	10 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Torill Ringsø
Forkunnskapskrav	Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25
Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.
Emneinnhold	Emnet Tolking mellom norsk tegnspråk og norsk 1 må sees i sammenheng med praksis og med emnene: - Profesjonskunnskap og yrkesetikk 1 - Språk, kommunikasjon og tolketeori 1

- Norsk tegnspråk i teori og praksis 1
- Tolkefaglig praksis

I tilknytning til og i tillegg til praktisk tolketrening vil studentene arbeide med temaer som:

- Å forberede et tolkeoppdrag
- Å trekke ut og å formidle essensen i ytringer
- Samordning
- Sjangertrekk og språklige virkemidler i norsk og norsk tegnspråk
- Tolkens rolle, plass og opptreden i ulike tolkeoppdrag
- Kontekstens betydning for tolking

Forventet læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om tolkens taushetsplikt
- har grunnleggende kunnskap om betydningen av den enkelte tolkens opptreden for tolkebrukernes tillit og trygghet og tolkeprofesjonens omdømme
- har grunnleggende kunnskaper om tolkeprosesser

Ferdigheter

Studenten

- kan tolke i en situasjon der språkbruk, tempo og innhold er tilrettelagt for studenter på dette nivået
- kan formulere en nyansert og flytende norsk oversettelse av en tegnspråklig ytring der innholdet er kjent
- kan identifisere når et budskap i en ytring ikke kommer fram i tolkingen

Generell kompetanse

Studenten

- kan stoppe en tolkesituasjon og be om gjentakelse eller oppklaring
- kan informere om tolking til personer som ikke har erfaring med bruk av tolk

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Tolketrening individuelt, i par og i grupper, rollespill, gruppe- og klassediskusjoner, veiledning, videoanalyse, praksis og refleksjonstekster. For å styrke studentens læringsutbytte og utvikling av tolkeferdigheter er det viktig med systematisk egentrening.

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	4	4

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Kommentar til arbeidskrav:		Studentene skal levere inn oppgaver knyttet til tolking mellom norsk tegnspråk og norsk. Arbeidskravene kan være deltakelse i tolkeøvinger, skriving av læringsmål til praksis, fremlegg og analyse av video.
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
		Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent.
Kommentar til arbeidskrav:		Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved HiST.

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Vurderingsmappe	Individuell		Uke(r)	A-F	100 %	Nei
Kommentar til vurdering:						Individuell mappevurdering i høstsemesteret. Innholdet i mappen er en oppgave som tar utgangspunkt i et videoopptak av en tolket situasjon fra praksis i tolking for døve eller en tolkeøving.
Tillatte hjelpemidler:						Alle hjelpemidler tillatt.

NY / UTSATT EKSAMEN

LÆREMIDLER

Dette er et praktisk emne, og pensum må sees i sammenheng med litteratur fra disse emnene:

- Emne 4 – Norsk tegnspråk i teori og praksis 1
- Emne 5 – Språk, kommunikasjon og tolketeori 1
- Emne 6 – Profesjonskunnskap og yrkesetikk 1

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet

4TOLK2E8 TOLKING OG LEDSAGING FOR DØVBLINDE 1

Emnenavn (en)	Interpreting for and guiding deafblind individuals 1
Emnenavn (nn)	Tolke for og føre døvblinde 1
Omfang	10 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Eli Raanes
Forkunnskapskrav	Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25
Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.
Emneinnhold	<p>Emnet Tolking og ledsaging for døvblinde 1 må sees i sammenheng med praksis og med emnene:</p> <ul style="list-style-type: none">- Profesjonskunnskap og yrkesetikk 1- Språk, kommunikasjon og tolketeori 1- Norsk tegnspråk i teori og praksis 3- Tolkefaglig praksis <p>Emnet belyses gjennom temaer som:</p> <ul style="list-style-type: none">- Innføring i kommunikasjonsmetoder for døvblinde- Taktil orientering til kommunikasjon- utfordringer ved aktivitet i dagliglivet for personer med kombinert sansetap- Beskrivelse- Ledsaging- Innføring i punktskrift

- Bruerkjennskap og populasjonstiltak
- Kommunikasjonstrening
- Grunnleggende tolketrening for døvblinde
- Haptisk kommunikasjon
- Taletolking og bruk av hørselsteknisk forsterkerutstyr
- Utvelgelse av kritisk informasjon
- Selvstendighet og hjelpebehov

Forventet læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har grunnleggende kunnskap om døvblindes livssituasjon
- har kunnskap om tiltak og rehabiliteringstilbud for døvblinde
- har kunnskap om hvordan kommunikasjon kan tilpasses personer med kombinert sansetap
- har kunnskap om behovet for beskrivelse av omgivelsene for sterkt synshemmede personer

Ferdigheter

Studenten

- har grunnleggende ferdigheter i ulike kommunikasjonsmetoder i bruk blant døvblinde
- behersker ledsagerteknikker
- kan velge ut og beskrive relevante aspekter ved omgivelsene som er relevante i en gitt situasjon eller kontekst

Generell kompetanse

Studenten

- har innsikt i konsekvenser av kombinert sansetap for utførelsen av daglige gjøremål og deltakelse i sosiale samhandlingssituasjoner
- kan beskrive utfordringer ved døvblindes kommunikasjonssituasjonen

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Forelesninger, praktisk utprøving i forhold til kommunikasjon og tolking, veiledet praksis, arbeid knyttet til pensumlitteratur, temaarbeid med fagtekstskrivning, forarbeid og etterarbeid knyttet til praksisarrangement i kommunikasjon og tolking for døvblinde, respons på framlegg, diskusjon, tolketrening

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	8	8

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Kommentar til arbeidskrav:	Studentene skal levere inn oppgaver knyttet til tolking for døvblinde. Arbeidskravene kan være deltakelse i praktiske øvelser, framlegg, utarbeiding av læringsmål til praksis, praksisrapport og fagtekst.	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent.	
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved HiST.	

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Annen vurderingsform, definer i kommentarfelt			En time Timer	Bestått / ikke bestått	%	Nei
Kommentar til vurdering:	Prøve i punktskrift på inntil en time, vurderes med karakterene bestått/ ikke bestått.					
Tillatte hjelpemidler:						
Vurderingsmappe	Individuell		Uke(r)	A-F	100 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Individuell mappevurdering i vårsemesteret med to fagtekster hentet fra de obligatoriske arbeidskravene. Til hvert bidrag skal det være et kort refleksjonsnotat (1-2 sider). Mappen vurderes med karakterene A-F.					
Kommentar til vurdering:	Både prøve i punktskrift og mappevurdering må være bestått for å få bestått karakter i emnet. Prøven i punktskrift gjennomføres i høstsemesteret.					
Tillatte hjelpemidler:						

NY / UTSATT EKSAMEN

LÆREMIDLER

Andersen, V., & Mortensen, O. E. (2001). *Alle kneb gælder: om totalkommunikation og individuelt udviklede kommunikationsmetoder*. Dronninglund: Nordisk Uddannelsescenter for Døvblindepersonale.
Tilgjengelig fra: http://www.nordicwelfare.org/PageFiles/6890/alle_kneb_g%C3%A6lder_web.pdf

Berge, S. og Raanes, E. (2011): Et blikk mot utviklingen av en tjeneste som skal gi døvblinde mulighet for likestilt deltagelse. *Fontene Forskning nr 1 2011*

Bjørge, H.K., Goborg Rehder, K. & Øverås, M. (2013). *Haptisk kommunikasjon*. Oslo: Abstrakt forlag.

Dalum, V., & Hansen, B. (red.). (1997). *Taktil tegnsprøskommunikation*. København: Center for tegnsprog og tegnstøttet kommunikation-KC.

Fasting, A. F. (2006). Ung og synshemmet: å leve med en synshemming - psykososiale aspekter og psykisk helse. *Skolepsykologi*, 41(6), 33-44.
Finnes også som:

Fasting, A. F. (2008). Ung og synshemmet : å leve med en synshemming - psykososiale aspekter og psykisk helse. *Syn 2008*, 32-48.
Tilgjengelig fra: <http://www.statped.no/Tema/Syn/Publikasjoner/Syn-2008/>

Fuglesang, L. (1998). Strategier for bruk av taktil bokstavert kommunikasjon. I T. Bäckman (red.), *Kommunikation med døvblindblevne: om språk og kommunikationsformer, tilpasning og gjennomførelse af kommunikation med personer, der er døvblindblevne* (s. 79-86). Dronninglund: Forlaget Nord-Press.

Gullacksen, A.-C., Göransson, L., Rönnblom, G. H., Koppen, A., & Jørgensen, A. R. (2011). *Livsomsstilling ved kombinert syns- og hørselsnedsettelse/døvblindhet - et indre arbeid over tid*. Oslo: Nordens Velferdssenter.
Tilgjengelig fra: http://www.nordicwelfare.org/PageFiles/5593/168730_Norsk.pdf

Gundersen, G. (red.). (2007). *Prosjektrapport: synstolking åpner kulturen*. Oslo: Helse og rehabilitering : Norges blindeforbund.

Hammer, R. (1982). *Ragnhild Kåta: et sant eventyr*. Oslo: Foreningen Norges døvblinde.

Lahtinen, R. (2007). *Social-haptisk kommunikation: at kommunisere med informasjon fra omgivelsene via holistisk kommunikation*. Dronninglund: Nordisk Uddannelsescenter for Døvblindepersonale.
Tilgjengelig fra: <http://www.nordicwelfare.org/Publications/Arbejdstekster/Social-haptisk-kommunikation/>

Lahtinen, R. (2007). *Sociala snabbesked*. Dronninglund: Nordisk Uddannelsescenter for Døvblindepersonale.
Tilgjengelig fra: <http://www.nordicwelfare.org/Publications/Arbejdstekster/Sociala-snabbesked/>

Mjøen, O. M., Raanes, E., & Øyan, A. (2013). *Innføring i punktskrift*. Trondheim: Høgskolen i Sør-Trøndelag, Avdeling for lærer- og tolkeutdanning.
(Kompendiet deles ut av faglærer)

Norges blindeforbund (2004). *Enkle ledsagerteknikker*.
Tilgjengelig fra: https://www.blindeforbundet.no/nbf/publikasjoner/brosjyrer/ledsaging/Enkle_ledsagerteknikker.pdf

Norges funksjonshemmedes idrettsforbund (200). *Ledsaging av synshemmede i idrett og fysisk aktivitet*.
Tilgjengelig fra: <http://www.idrett.no/SiteCollectionDocuments/2010Ledsaging%20av%20synshemmede.pdf>

Næss, T. (2002). En transsynt erfaring: beskrivelse av en erfaring og observasjoner gjort i en tilfeldig setting i et møte mellom en kombinert syns- /hørselshemmet bruker, og en offentlig godkjent tolk/ledsager for døvblinde.
Tolkeavisa : medlemsblad av og for tolker tilknyttet Tolkeforbundet (4), 15-18.

Næss, T. (2006) *Å fange omgivelsene: kontekstuell tilnærming ved ervervet døvblindhet*. Heggedal: CoCo Haptisk. (vil erstattes av ny bok i løpet av året)

Næss, T. (2007). *Haptisk kommunikasjon*. Tegnlister – prøveutkast. Forelesningsnotat HIST høsten 2007.
(Legges ut på It's Learning)

Ravn Olesen, B., & Jansbøl, K. (2005). Erfaringer med døvblindhet *Dagliglivet som døvblindblitt*. Herlev: Videnscentret for døvblindblevne.

Raanes, E. (2001). *Beskrivelse*. Dronninglund: Nordisk Uddannelsescenter for Døvblindepersonale.
Tilgjengelig fra: <http://www.nordicwelfare.org/Publications/Arbejdstekster/Beskrivelse/>

Raanes, E. (2001). *Tale og taleforståelighet*. Dronninglund: Nordisk Uddannelsescenter for Døvblindepersonale.
Tilgjengelig fra: <http://www.nordicwelfare.org/Publications/Arbejdstekster/Tale-og-taleforstaelighet/>

Raanes, E. (2001) Døvblindes kommunikasjon. Dronninglund: Nordisk Uddannelsescenter for Døvblindepersonale.
Tilgjengelig fra: <http://www.nordicwelfare.org/Publications/Arbejdstekster/Dovblindes-kommunikasjonssituation/>

Raanes, E. (2009). Å samtale med døvblinde. I A. L. Hansen, N. Garm & E. Hjelmervik (red.), *Hørsel - språk og kommunikasjon: en artikkelsamling* (s. 230-241). Trondheim: Møller kompetansesenter.
Tilgjengelig fra: <http://www.acm5.com/kompendier/Horsel-sprak-kommunikasjon.pdf>

Raanes, E. (2011). Punktskrift som tolkemetode for døvblinde. I B. Davidsen (red.), *Louis Brailles punktskrift - enkel og genial: en artikkelsamling* (s. 75-86). Bodø: Licentia.

Raanes, E. (2011). Tegnrom og taktilt tegnspråk. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 29(1), 54-86.
Tilgjengelig fra: <http://ojs.novus.no/index.php/NLT/article/view/737>

Selvik, K.-A. (2009). *Å skape kommunikasjon med personer med medfødt døvblindhet*. Aalborg: Videnscenter for Døvblindfødte.
Tilgjengelig fra: <http://www.servicestyrelsen.dk/handicap/dovblindfodt/udgivelser/artikler/at-skabe-kommunikation-med-personer-med-medfodt-dovblindhed>

Skåren, Anne-Lise (2011). «Det øynene ikks ser og ørene ikke hører» *En kvalitativ intervjustudie om døvblindes opplevelse av å bruke haptiske signaler i samhandling med andre*. Trondheim: NTNU.

Sosial- og helsedirektoratet (2002). *Fleire eldre med kombinerte alvorlige syns og hørselstap enn ventet*. Brosjyre.

Steigen, G. (2008). Når en elsket dør. *Nyhedsbrevet Nordisk uddannelsescenter for døvblindepersonale* (1), 4–9. (Finnes i kompendium).

Sansetap.no
Syn og hørsel hos eldre. Nettsted.
Tilgjengelig fra: sansetap.no

Storliiløkken, M., Martinsen, H., Tellevik, J. M., & Elmerskog, B. (2012). *Mobilitetsopplæring: mobilitetsopplæring av barn, unge og voksne med synshemming*. Trondheim: Tapir akademisk. s. 35-88.

Usher syndrom: en kort beskrivelse: tilpasset og oversatt til norsk av det statlige kompetansesystemet for døvblinde etter tillatelse fra Videnscenteret for døvblindblevne v/senterets leder, Henrik Ottesen (2004). Oslo: Huseby kompetansesenter.
Tilgjengelig fra: <http://www.statped.no/Tema/Syn/Publikasjoner/Usher-syndrom---en-kort-beskrivelse/>

Vonen, A. M. (1998). Litt om språk og identitet. I T. Bäckman (red.), *Kommunikation med døvblinde* : Om språk og kommunikationsformer, tilpasning og gjennomførelse af kommunikation med personer, der er døvblinde (s. 21-29). Dronninglund: Forlaget Nord-Press

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet

4TOLK2E9 TOLKING FOR DØVBLITTE 1

Emnenavn (en)	Interpreting for deafened individuals 1
Emnenavn (nn)	Tolke for døvblitte 1
Omfang	10 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Marianne Pilskog Nyhus
Forkunnskapskrav	Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25
Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.
Emneinnhold	Emnet Tolking for døvblitte 1 må sees i sammenheng med praksis og med emnene: - Profesjonskunnskap og yrkesetikk 1 - Språk, kommunikasjon og tolketeori 1 - Norsk tegnspråk i teori og praksis 3 - Tolkefaglig praksis Emnet belyses gjennom temaer som: - Forberedelse av ulike typer tolkeoppdrag - Skrivetolking

- Å velge ut og formidle essensen i et budskap
- Bruk av tegnspråklige virkemidler i synliggjøring og formidling av norske ytringer
- Samordning
- Mange og varierte kommunikasjonsstrategier
- Tegnforsråd

Forventet læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har grunnleggende kunnskap om variasjonen i forutsetningene for kommunikasjon blant døvblitte personer
- har kunnskap om hvordan kommunikasjon kan tilrettelegges for hørselshemmede som ikke behersker norsk tegnspråk

Ferdigheter

Studenten

- kan gjengi norske ytringer med tydelige munnbevegelser og tegn som støtte i situasjoner der språkbruk, tempo og innhold er tilrettelagt for studenter på dette nivået
- kan identifisere og formulere essensen i ytringer på norsk og gjengi det skriftlig (skrivetolking)

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere om et budskap er oppfattet eller om andre kommunikasjonsmetoder må tas i bruk for å fram budskapet
- kan stoppe en tolkesituasjon og be om gjentakelse eller oppklaring
- kan informere om tolking til personer som ikke har erfaring med bruk av tolk

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Tolketrening individuelt, i par og i grupper, skrivetolking, rollespill, gruppe- og klassediskusjoner, veiledning, videoanalyse, praksis og refleksjonstekster. For å styrke studentens læringsutbytte og utvikling av tolkeferdigheter er det viktig med systematisk egentrening.

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	4	3
Kommentar til arbeidskrav:	- Formulering av læringsmål - Deltakelse i integrert tolkeøving	

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
	- Videoanalyse - Loggskrivning	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent. Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved HiST.	

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Skriftlig			2 Timer	Bestått / ikke bestått	%	Nei
Kommentar til vurdering:	Del 1 Prøve i skriveforklaring på inntil to timer inkludert skriving av et refleksjonsnotat. Vurderes med karakterene bestått/ikke bestått.					
Tillatte hjelpemidler:						
Hjemmeeksamen			1 Uke(r)	A-F	100 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Del 2 En ukes individuell hjemmeeksamen i vårsemesteret. Begge vurderinger må være bestått for å få bestått i emnet.					
Tillatte hjelpemidler:	Alle hjelpemidler tillatt.					

NY / UTSATT EKSAMEN

LÆREMIDLER

Andersen, V., & Mortensen, O. E. (2001). *Alle kneb gælder: om totalkommunikation og individuelt udviklede kommunikationsmetoder*. Dronninglund: Nordisk Uddannelsescenter for Døvblindepersonale.

Tilgjengelig fra:

http://www.nordicwelfare.org/PageFiles/6890/alle_kneb_g%C3%A6lder_web.pdf

Bastholm, R. (2009). Å gjenvinne verdighet: hva bør inngå i et rehabiliteringstilbud til tunghørtblitte, yrkesaktive høreapparatbrukere? I A. L. Hansen, N. Garm & E. Hjelmervik (red.), *Hørsel - språk og kommunikasjon: en artikkelsamling* (s. 207-215). Trondheim: Møller kompetansesenter.

Tilgjengelig som e-bok:

<http://www.acm5.com/kompendier/Horsel-sprak-kommunikasjon.pdf>

Berge, S. S., & Ragnheiður Karlsdóttir (2003). *Tegnspråktolkens handlinger*. Trondheim: Tapir.

Berge, S. S., & Raanes, E. (red.), (2008). *Rapport fra konferansen: TSS: Talking med tegn-som-støtte : 1. april 2008*. Trondheim: Høgskolen i Sør-Trøndelag, Avdeling for lærer- og tolkeutdanning.

Tilgjengelig fra:

<http://hdl.handle.net/11250/148856>

Davis, J. E. (2005). Code Choices and Consequences: Implications for Educational Interpreting. I M. Marschark, R. Peterson & E. A. Winston (red.), *Sign language interpreting and interpreter education: directions for research and practice* (s. 112-141). New York: Oxford University Press.

Erlenkamp, S. (2011). Norsk tegnspråk: helt norsk og veldig annerledes: skisse av en ny beskrivelsesmodell for norsk tegnspråk. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 29(1), 26-37.

Tilgjengelig fra:

<http://ojs.novus.no/index.php/NLT/article/view/735>

Grevstad, C. (2009). Er vi på rett vei?: tverrfaglig og tverretattlig samarbeid i rehabilitering for døvblitte og tunghørtblitte. I A. L. Hansen, N. Garm & E. Hjelmervik (red.), *Hørsel - språk og kommunikasjon: en artikkelsamling* (s. 216-222). Trondheim: Møller kompetansesenter.

Tilgjengelig som e-bok: <http://www.acm5.com/kompendier/Horsel-sprak-kommunikasjon.pdf>

Holten, S. M., & Lønning, H. R. (2011). Døves språkholdninger og norsk tegnspråk. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 29(1), 7-24.

Tilgjengelig fra: <http://ojs.novus.no/index.php/NLT/article/view/734>

Jæger, E. (2009). "Jeg blir så sliten i kroppen av å høre hva du sier ...". I A. L. Hansen, N. Garm & E. Hjelmervik (red.), *Hørsel - språk og kommunikasjon: en artikkelsamling* (s. 194-201). Trondheim: Møller kompetansesenter.

Tilgjengelig som e-bok: <http://www.acm5.com/kompendier/Horsel-sprak-kommunikasjon.pdf>

Meier, R. P. (2002). Why different, why the same?: explaining effects and non-effects of modality upon linguistic structure in sign and speech. I R. P. Meier, K. Cormier & D. Quinto-Pozos (red.), *Modality and structure in signed and spoken languages* (s. 1-25). Cambridge: Cambridge University Press.

Peterson, S. A. (1997). Utviklingen av tegnspråknorsk i Norge. *Døves tidsskrift* (11, 12).

(Finnes i Kompendium)

Skedsmo, K. (2007). *Øversetting i grenseland: et performativt perspektiv*. Oslo: Unipub.

Østmoen, H., Henjum, T. H., & Bjørgvinsdóttir, S. A. (2007). *Å tolke fra tale til skrift*. Fordypningsoppgave. Trondheim: Høgskolen i Sør-Trøndelag, Avdeling for lærer- og tolkeutdanning.

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet

LTOT201P TOLKEFAGLIG PRAKSIS 1

Emnenavn (en)	Interpreting practicum 1
Emnenavn (nn)	Tolkefagleg praksis 1
Omfang	0 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Torill Ringsø
Forkunnskapskrav	Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25
Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført og bestått 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.
Emneinnhold	<p>Emnet tolkefaglig praksis må sees i sammenheng med de øvrige emnene i 2. studieår.</p> <p>Praksis i 2.studieår – 4 praksisperioder</p> <p>I tillegg skal studentene delta på tegnspråklige arrangement som for eksempel Døves kulturdager, hvor studentene skal delta i og observere tegnspråklig kommunikasjon.</p> <p>Observasjons- og kommunikasjonspraksis - 2 separate uker på to ulike praksisplasser. Studentene skal kommunisere med døve, døvblinde og døvblitte mennesker og observere tolker og tolking. På noen praksisplasser er veilederne døve/døvblitte/tunghørte yrkesutøvere. På andre praksisplasser er veilederne profesjonelle tolker.</p> <p>Det skal skrives en kort rapport fra disse praksisene hvor det kommer frem om studenten har bestått eller ikke. Ved ikke bestått, så skal det skrives en kort begrunnelse.</p>

Tilrettelagte praksisuker – 3 praksisperioder

- praksis i tolking for døve
- praksis i tolking og ledsaging for døvblinde
- praksis i tolking for døvblitte

Til vanlig arrangeres disse tre ukene på studiestedet. Praksis foregår i grupper med en tolkeveileder og en aktør/veileder i hver gruppe. Det gis gruppeveiledning. På slutten av uka skriver veilederne en kortfattet praksisrapport for hver enkelt student som beskriver studentens utvikling, hva studenten trenger å arbeide mer med og hvorvidt studenten har bestått/ikke bestått praksisen. Det er et praksisveileder i samarbeid med faglærer som vurderer om studenten består praksis eller ikke.

Døve studenter kan få alternativ praksis når det er behov for det.

Når det gjelder vurderingskriterier for studenter i andre studieår, henvises det til forventet læringsutbytte i de øvrige emnebeskrivelsene for andre studieår.

Forventet læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om tolkens taushetsplikt
- har grunnleggende kunnskap om tolkeprofesjonens historiske utvikling, egenart og plass i samfunnet
- har grunnleggende kunnskap om betydningen av den enkelte tolkens opptreden for tolkebrukernes tillit og trygghet, og tolkeprofesjonens omdømme
- har grunnleggende kunnskap om hvordan en tolk kan forberede seg til ulike tolkeoppdrag

Ferdigheter

Studenten

- kan tilpasse språkbruk, opptreden og kommunikasjonsmetoder til personer med ulike kommunikative forutsetninger (som taktilt tegnspråk til døvblinde personer, tegn som støtte til munnnavlesning og skrivevolking til døvblitte personer, tydelig tale til sterkt tunghørte personer osv)
- kan analysere og reflektere over egen og andres tolkefaglige utøvelse, på et grunnleggende nivå, blant annet for å videreutvikle egne ferdigheter

Generell kompetanse

Studenten

- kan møte tolkebrukere og kolleger som en profesjonsutøver (profesjonell opptreden)

Når det gjelder spesifikke læringsutbytter for de tre enkeltukene, så henvises det til emnene:

Tolking mellom norsk tegnspråk og norsk

Tolking og ledsaging for døvblinde

Tolking for døvblitte

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Utarbeidelse av læringsmål, observasjon, samtale, veiledning, videoopptak, forberedelse av tolkeoppdrag, tolking, etterarbeid, loggskrivning, refleksjonsskriving.

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		Obligatorisk tilstedeværelse
Kommentar til arbeidskrav:	<p>All praksis er obligatorisk. Kun sykdom eller forhåndsgodkjent permisjon er gyldig fravær.</p> <p>Regler for gyldig og ugyldig fravær: Inntil 15% fravær krever dokumentasjon. Gyldig dokumentasjon er egenmelding for maks 3 dager, legemelding ved sykdom, eller forhåndsinnvilget permisjon av praksiskontoret. Gyldig fravær ut over 15% skal kompenseres med ekstradager i praksis. Ugyldig fravær blir vurdert til ikke bestått. Hele praksisen må da tas opp igjen neste gang denne praksisen arrangeres ordinært.</p> <p>Varighet praksis 2. studieår er 2 + 1 + 1 + 1 uker.</p>	

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Praksisstudier	Individuell		2 Uke(r)	Bestått / ikke bestått	%	Nei
Kommentar til vurdering:	Observasjons- og kommunikasjonspraksis Arrangeres om høsten					
Tillatte hjelpemidler:						
Praksisstudier	Individuell		1 Uke(r)	Bestått / ikke bestått	%	Nei
Kommentar til vurdering:	Tilrettelagt praksis i tolking for døve Arrangeres om høsten					
Tillatte hjelpemidler:						
Praksisstudier	Individuell		1 Uke(r)	Bestått / ikke bestått	%	Nei
Kommentar til vurdering:	Tilrettelagt praksis i tolking og ledsaging for døvblinde Arrangeres om vinteren					
Tillatte hjelpemidler:						

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Praksisstudier	Individuell		1 Uke(r)	Bestått / ikke bestått	%	Nei
	Tilrettelagt praksis i tolking for dövblitte Arrangeres om våren					
Kommentar til vurdering:	Veiledere i praksis er ansvarlig for vurdering i samarbeid med faglærer. Alle praksisperioder må være bestått for å bestå emnet.					
Tillatte hjelpemidler:						
NY / UTSATT EKSAMEN						

LÆREMIDLER

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet

LTOT3001 NORSK TEGNSPRÅK I TEORI OG PRAKSIS 4

Emnenavn (en)	Norwegian Sign Language – theoretical and practical skills 4
Emnenavn (nn)	Norsk teiknspråk i teori og praksis 4
Omfang	10 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Torill Ringsø

Forkunnskapskrav

Studierettskrav:

Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking
Adgangsbegrensning, maks 25

Studenten skal ha gjennomført og bestått 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.

Anbefalte forkunnskaper

Studenten skal ha gjennomført 2. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking.

Emneinnhold

- Visuelle tekststrukturer som kan nyttes til å profilere ulike budskap
- Tegndanning
- Tekst som kontekst
- Tidsreferanser
- Modus
- Idiolekter, sosiolekter, dialekter

Forventet læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om språklige nyanser og variasjon knyttet til ulike kontekster og brukergrupper
- har kunnskap om ulike strategier for å uttrykke språklige forhold

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende ulike språklige virkemidler for å få fram nyanser i ytringen
- kan forstå og uttrykke hovedbudskapet i komplekse ytringer om både konkrete og abstrakte emner
- kan kommunisere spontant og uanstrengt på norsk tegnspråk
- kan produsere tydelige og nyanserte ytringer innen et bredt utvalg av temaer og redegjøre for ulike synspunkter

Generell kompetanse

Studenten

- kan formidle faglig kunnskap om språklige virkemidler i norsk tegnspråk sammenlignet med andre språk
- kan analysere flyt og brudd i tegnspråklig kommunikasjon
- kan vurdere ulike språklige virkemidler i ulike kontekster

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Forelesninger, pensumlesing, individuelt og gruppearbeid med praktisk og teoretiske oppgaver, gruppe- og klassediskusjoner, tekstsaking på norsk tegnspråk, framlegg i plenum, videoanalyse

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	4	4
Kommentar til arbeidskrav:	Læringsmappe med 4 arbeider, der to av arbeidene er teoretisk orientert (skriftlig på norsk eller engelsk), og to av arbeidene er praktisk orientert og på norsk tegnspråk.	
Muntlig fremlegg	2	2
Kommentar til arbeidskrav:	To framlegg, primært knyttet til arbeidene i læringsmappen.	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
	Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent.	
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved NTNU.	

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Vurderingsmappe	Individuell			A-F	49 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Del 1 Individuell vurderingsmappe i emnets 2.semester. Vurderingsmappen skal inneholde en fagtekst som bygger på arbeidene i læringsmappen. Omfang: 4 til 6 sider skriftlig tekst eller 8 til 10 minutter norsk tegnspråk innspilt på video.					
Tillatte hjelpemidler:	Alle hjelpemidler tillatt.					
Demonstrasjon av ferdighet, praktisk arbeid	Individuell		1 Timer	A-F	51 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Del 2 Individuell praktisk eksamen i norsk tegnspråk i emnets 2.semester. Arrangeres i grupper. Inkludert forberedelsestid varer eksamen i inntil en time.					

Russo, Tommaso. (2004). Iconicity and productivity in sign language discourse: An analysis of three LIS discourse registers. *Sign Language Studies*, 4(2), 164-197, 217.

Selvik, Kari-Anne. (2011). Tidsuttrykk i rommet: en kognitiv lingvistisk tilnærming til en gruppe tidsuttrykk i norsk tegnspråk. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 29(1), 38-53. Available from: http://web.novus.no/NLT/NLT_2011-1.pdf

Stubbe, Maria. (1998). Are you listening? Cultural influences on the use of supportive verbal feedback in conversation. *Journal of Pragmatics*, 29, 257-289.

Quinto-Pozos, David, & Mehta, Sarika. (2010). Register variation in memetic gestural complements to signed language. *Journal of Pragmatics*, 42(3), 557-584.

Videoer og nettsider

Haualand, Hilde. (2005-2007). En global døv landsby. *Tegnspråk i videregående skole: Ressurs 8*. Trondheim, Norway: Møller kompetansesenter.

Hill, Joseph. (2012). Black ASL. *ASLized! Journal of American Sign Language and Literature*, 2. Retrieved from <http://aslized.org/journal/black-asl>

Løkken, Marita. (2014). *Døve og sterkt tunghørte pasienter i somatiske sykehus*. Presentation to 4TGE3. Trondheim, Norway: HiST.

NRK. (2015-16). *Tegnspråknytt*. Retrieved from <http://tv.nrk.no/serie/tegnpraaknytt>

Raanes, Eli, Ferrara, Lindsay, & Nilsson, Anna-Lena. (2014). *Humor på norsk tegnspråk* [Video dataset]. Trondheim, Norway: HiST.

Schröder, Odd-Inge. (2002). *Tegnspråkets historie. Tegnendringer og Tegn variasjoner*. Retrieved from http://www.acm5.com/vgs/1_tegnspraak/materiell/webhefte2/index.htm

Utrydningstruede fortellinger på tegnspråk. (2012). Trondheim, Norway: Møller-Trøndelag kompetansesenter.

VEKTINGSREDUKSJONER

Gammelt emne

Studiepoeng

Ved søknader om godskrivning, godkjenning og innpassing av emner fra tidligere årskull eller andre institusjoners tilsvarende utdanninger, vil hver søknad behandles individuelt og søker må kunne medregne studiepoengreduksjon ved overlappende emner.

4TOLK3E11 SPRÅK, KOMMUNIKASJON OG TOLKETEORI 2

Emnenavn (en)

Language-, communication- and interpreting theory 2

Emnenavn (nn)

Språk, kommunikasjon og tolketeori 2

Omfang	10 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Torill Ringsø
Forkunnskapskrav	<p>Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25</p> <p>Studenten skal ha gjennomført og bestått 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.</p>
Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført 2. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking.
Emneinnhold	<p>Dette emnet må sees i sammenheng med praksis og med emnene:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Norsk tegnspråk i teori og praksis 4 - Tolking mellom norsk tegnspråk og norsk 2 - Tolking og ledsaging for døvblinde 2 - Tolking for døvblitte 2 - Tolkefaglig praksis <p>Emnet belyser teoretiske forhold ved kommunikasjon og tolking gjennom temaer som:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meningsdanning - Samspill mellom tekst og kontekst - Monologisk og dialogisk kommunikasjon - Samtaleflyt - Forholdet mellom allmennkunnskap, spesialisert kunnskap, språkforråd og tolking
Forventet læringsutbytte	<p>Kunnskap</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om hvordan mening dannes • har kunnskap om hvordan tolking påvirker samtaleflyt • har kunnskap om tolkeprosesser og prosessering av informasjon

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende sin kunnskap til å analysere ulike kommunikasjonssituasjoner

Generell kompetanse

Studenten

- kan reflektere muntlig og skriftlig over praktiske erfaringer med kommunikasjon med og uten tolk i lys av teori
- kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Studenten vil møte arbeidsformer som:

- Forelesninger
- Gruppe- og klassediskusjoner
- PBL-arbeid
- Framlegg individuelt og i grupper
- Observasjon og deltakelse i praksis
- Arbeid med oppgaveskriving individuelt og i gruppe

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	4	4
Kommentar til arbeidskrav:	En læringsmappe med 4 arbeider (som fagtekster, rapporter, analyser, refleksjonsskriv og videoopptak).	
Muntlig fremlegg	2	2
Kommentar til arbeidskrav:	Framleggene er primært knyttet til arbeidene i læringsmappen.	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
	Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent.	
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved HiST.	

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Vurderingsmappe	Individuell		Uke(r)	A-F	100 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Individuell mappevurdering i vårsemesteret med 3 arbeider hentet fra læringsmappen.					
Tillatte hjelpemidler:	Alle hjelpemidler tillatt.					

NY / UTSATT EKSAMEN

LÆREMIDLER

Berge, S. S. (2014). Social and private speech in an interpreted meeting of deafblind persons. *Interpreting*, 16(1), 81-105. doi: doi 10.1075/intp.16.1.05ber
(25 s)

Berge, S. S., & Raanes, E. (2012). Koordinering av turtaking i en tolkemediert gruppesamtale mellom døvblinde samtalepartnere. *Sosiologisk tidsskrift*, 20(1), 47-72.
(26 s)

Tilgjengelig fra: <http://www.idunn.no/ts/st/2012/01/art07>

Janzen, T. (2005). Introduction to the theory and practice of signed language interpreting. I T. Janzen (red.), *Topics in signed language interpreting: theory and practice* (s. 3-24). Amsterdam: John Benjamins. (22 s)

Leeson, L. (2005). Making the effort in simultaneous interpreting: some considerations for signed language interpreters. I T. Janzen (red.), *Topics in signed language interpreting: theory and practice* (s. 51-68). Amsterdam: John Benjamins.
(18 s)

Leeson, L., & Foley-Cave, S. (2007). Deep and Meaningful Conversation: Challenging Impartiality in the Semantics and Pragmatics Classroom. I M. Metzger & E. Fleetwood (red.), *Translation, Sociolinguistic, and Consumer Issues in Interpreting* (Vol. 3, pp. 45-68). Washington, D.C.: Gallaudet University Press. (24 s)

Llewellyn-Jones, P., & Lee, R. G. (2014). *Redefining the Role of the Community Interpreter: The concept of role-space*. Lincoln, United Kingdom: SLI Press.
(158 s)

McKee, R. (2014). Breaking news: Sign language interpreters on television during natural disasters. *Interpreting*, 16(1), 107-130. doi: doi 10.1075/intp.16.1.06kee
(24 s)

Metzger, M. (1999). *Sign language interpreting: deconstructing the myth of neutrality*. Washington: Gallaudet University Press. (234 sid.) (Kap 2-5, sid 25-215)
(191 s)

- Morgan, E. F. (2008). Interpreters, Conversational Style, and Gender at Work. I P. C. Hauser, K. L. Finch & A. B. Hauser (red.), *Deaf professionals and designated interpreters: a new paradigm* (s. 66-80). Washington, DC: Gallaudet University Press (15 s)
- Napier, J., Goswell D., McKee R. (2010). *Sign Language Interpreting: theory and practice in Australia and New Zealand*. Sydney: The Federation Press. (Kap. 6-8) (sid. 88-159). (72 s)
- Napier, J., Carmichael, A. & Wiltshire, A. (2008). Look-pause-nod: A linguistic case study of a deaf professional and interpreters working together. I Hauser, P.C., Finch, K.L. & Hauser, A.B. (red.), *Deaf professionals and designated interpreters: a new paradigm* (s. 22-42). Washington, DC: Gallaudet University Press. (21 s)
- Russell, D. (2005). Consecutive and simultaneous interpreting. I T. Janzen (red.), *Topics in signed language interpreting: theory and practice* (s. 135-164). Amsterdam: John Benjamins. (30 s)
- Santiago, R. R., & Barrick, L. F. (2007). Handling and Incorporation of Idioms in Interpretation. I M. Metzger & E. Fleetwood (red.), *Translation, Sociolinguistic, and Consumer Issues in Interpreting* (Vol. 3, pp. 3-44). Washington, D.C.: Gallaudet University Press. (41 s)
- van Herreweghe, M. (2002). Turn-Taking Mechanisms and Active Participation in Meetings with Deaf and Hearing Participants in Flanders. I C. Lucas (red.), *Turn-Taking, Fingerspelling, and Contact in Signed Languages* (s. 73–103). Washington D.C.: Gallaudet University Press. (31 s)
- Vik-Tuovinen, G-V. (2006) Tolkning på olika nivåer av professionalitet. Acta Wasaensia nr 153. Vasa: University of Vasa. (s. 22-32). (11 s)
- Tilgjengelig fra:
http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_952-476-123-8.pdf
- Wilcox, S., & Shaffer, B. (2005). Towards a cognitive model of interpreting. I T. Janzen (red.), *Topics in signed language interpreting: theory and practice* (s. 27-50). Amsterdam: John Benjamins. (24 s)

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet

4TOLK3E12 PROFESJONSKUNNSKAP OG YRKESETIKK 2

Emnenavn (en)	Professional and ethical knowledge 2
Emnenavn (nn)	Profesjonskunnskap og yrkesetikk 2
Omfang	5 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk

Emneansvarlig

Torill Ringsø

Forkunnskapskrav

Studierettskrav:

Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking

Adgangsbegrensning, maks 25

Studenten skal ha gjennomført og bestått 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.

Anbefalte forkunnskaper

Studenten har gjennomført 2. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking.

Emneinnhold

Emnet Profesjonskunnskap og yrkesetikk 2 må sees i sammenheng med praksis og med emnene:

- Tolking mellom norsk tegnspråk og norsk 2
- Tolking og ledsaging for døvblinde 2
- Tolking for døvblitte 2
- Tolkefaglig praksis

Emnet skal gi mulighet for fordypning i profesjonsmessige og yrkesetiske aspekter ved tolkeyrket. Emnet er organisert rundt arbeid med konkrete kasuistikker som berører følgende tema med angitte undertema:

- Tolkens ansvar
- Yrkesetiske dilemma
- Tolkens rolle og rollekonflikter
- Samarbeid med andre profesjoner
- Tolken som kollega
- Ulike brukergruppers ulike behov og rettigheter

Forventet læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har bred kunnskap om hva det vil si å være tolk
- har inngående kunnskap om tolkers yrkesetikk og kunnskap som skal til for å anvende teoretiske prinsipper på praktiske problemstillinger
- har kunnskap om samfunnsmessige strukturer som påvirker tolkens yrkesutøvelse
- har kunnskap om hvilke komplekse utfordringer en tolk kan stilles overfor i utøvelsen av sin profesjon

Ferdigheter

Studenten

- kan etablere ulike tolkesituasjoner og fungere som tolk i møte med ulike brukere
- kan utvise faglig skjønn

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere hvilke hensyn som skal veie tyngst stilt overfor yrkesmessige dilemma

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Emnet Profesjonskunnskap og yrkesetikk skal gi den enkelte student mulighet til å utvikle sin yrkesidentitet og forberede den enkelte på et yrkesliv som tolk. Dette søkes oppnådd gjennom læringsformer som i høy grad legger opp til at studentene skal reflektere og diskutere med hverandre og lærerne. Her legges mesteparten av vekten på arbeid med kasuistikker og yrkesmessige problemstillinger som studentene selv har erfart og identifisert under gjennomføring av praksis. Dette innebærer at det stilles krav til at den enkelte deltar med sine erfaringer både i muntlige og skriftlige aktiviteter.

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	3	2
Kommentar til arbeidskrav:	Inntil 3 arbeidskrav (som framlegg, diskusjon av case, fagtekst basert på praksis i høstsemesteret).	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent.
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved HiST.	

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Vurderingsmappe	Individuell		Uke(r)	A-F	100 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Individuell mappevurdering med en fagtekst basert på etiske problemstillinger hentet fra praksis i høstsemesteret.					
Tillatte hjelpemidler:	Alle hjelpemidler tillatt.					

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
-----------	----------------	------	----------	---------------	-------	--------------------

NY / UTSATT EKSAMEN

LÆREMIDLER

[Forvaltningsloven] Lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (Forvaltningsloven), med endringer. Oslo: Lovdata.

Tilgjengelig fra: <http://www.lovdata.no/all/nl-19670210-000.html>

Kermit, P. (2002). Hva gjør en tolk og hva gjør en god tolk?: om tolkens yrkesetikk.

Kermit, P. (2004). Yrkesetikk og annen etikk: om hva yrkesetiske retningslinjer bør handle om. Tolkeavisa: medlemsblad av og for tolker tilknyttet Tolkeforbundet, (2), 15-17.

Kermit, P. (2005). Å ville hjelpe uten å ville være hjelper: tolkers yrkesetikk i skjæringspunktet mellom anerkjennelse og dyktighet.

Kermit, P. (2006). Tegnspråk og anerkjennelsen av døve som en språklig minoritet. I S. R. Jørgensen & R. L. Anjum (red.), Tegn som språk: en antologi om tegnspråk (s. 47-59). Oslo: Gyldendal akademisk.

Kermit, P. (2009). Deaf or deaf?: questioning alleged antinomies in the bioethical discourses on cochlear implantation and suggesting an alternative approach to d/deafness. Scandinavian Journal of Disability Research, 11(2), 159 - 174.

Tilgjengelig fra: <http://www.informaworld.com/smpp/content~db=all?content=10.1080/15017410902830744>

Løkken, M., & Ringsø, T. (2013) Døv pasient, hva nå? Kreftsyekepleie, (1), 35-41.

Skau, G. M. (2011). Gode fagfolk vokser: personlig kompetanse i arbeid med mennesker (4. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Syse, H. (2005). *Veier til et godt liv: filosofiske tanker om hverdagslivets etikk*. Oslo: Aschehoug.

Urgård, S., & Jensen, H. (2008). *Kommunikasjon via tolk - tolking i terapi*. *Impuls*, 62(3), 84-88.

Yrkesetiske retningslinjer

Tilgjengelig fra: <http://www.tolkeforbundet.no/main/etikktutvalget>

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet

4TOLK3E13 BACHELOROPPGAVE I TEGNSPRÅK OG TOLKING

Emnenavn (en)	Bachelor's thesis – sign language and interpreting
Emnenavn (nn)	Bacheloroppgåve i teiknspråk og tolking
Omfang	15 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Eli Raanes
Forkunnskapskrav	Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25 Studenten skal ha gjennomført og bestått 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.

Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført 2. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking.
Emneinnhold	Fordypning innen et selvvalgt tema innenfor tegnspråk og tolking
Forventet læringsutbytte	<p>Kunnskap</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har grunnleggende kunnskap om noen relevante forskningsmetoder • har inngående kunnskaper innen et avgrenset fagområde (temaet for oppgaven) <p>Ferdigheter</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan finne og vurdere relevant informasjon og fagstoff og framstille det slik at det belyser et tema • kan henviser til faglige kilder • kan avgrense et tema og definere en problemstilling • kan synliggjøre og drøfte teoretisk kunnskap og praktiske erfaringer i tilknytning til en avgrenset problemstilling innenfor et tema <p>Generell kompetanse</p> <p>Studenten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan planlegge og gjennomføre et prosjekt som strekker seg over tid i samarbeid med andre, og i tråd med etiske krav og retningslinjer • kan framstille det faglige stoffet skriftlig på en vitenskapelig måte
Arbeidsformer og læringsaktiviteter	Forelesning, gruppearbeid, kildearbeid, feltarbeid og veiledning fra faglærer

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Veiledningssamtaler	3	3
Kommentar til arbeidskrav:	Studentene skal delta på tre veiledningsøkter i arbeidet med bacheloroppgaven.	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent.	

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
--------------------------	--------	-----------------

Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved HiST.

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
-----------	----------------	------	----------	---------------	-------	--------------------

Skriftlig	Gruppe			A-F	100 %	Nei
-----------	--------	--	--	-----	-------	-----

Kommentar til vurdering:

Bacheloroppgave i gruppe. Unntaksvis kan det etter søknad innvilges individuell oppgave.
Oppgaven levers inn i 3 papirkopier og i 1 elektronisk versjon innlevert på oppgaveside på it's learning.
Tittelen på oppgaveforsiden skal stå både i norsk og engelsk versjon.

Tillatte hjelpemidler:

NY / UTSATT EKSAMEN

LÆREMIDLER

Læremidler

Dalland, O. (2012). *Metode og oppgaveskriving for studenter* (5. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.

Erlenkamp, S. (2003). Informanter i tegnspråksforskning : Problemer og utfordringer. I Johannessen, J. B. (red.), *På språkjakt: problemer og utfordringer i språkvitenskapelig datainnsamling* Oslo: Unipub. s. 83-131.

Rognaa, Aa. (2015). *Bacheloroppgaven: skriveråd og regler for utformingen*. Oslo: Universitetsforlaget.

Selvvalgt litteratur etter tematisk fordyping.

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet

4TOLK3E14 TOLKING OG LEDSAGING FOR DØVBLINDE 2

Emnenavn (en)	Interpreting for and guiding deafblind individuals 2
Emnenavn (nn)	Tolke for og føre døvblinde 2
Omfang	5 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Eli Raanes
Forkunnskapskrav	<p>Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25</p> <p>Studenten skal ha gjennomført og bestått 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.</p>
Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført 2. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking.
Emneinnhold	<p>Emnet Tolking og ledsaging for døvblinde 2 må sees i sammenheng med praksis og med emnene:</p> <ul style="list-style-type: none">- Profesjonskunnskap og yrkesetikk 2- Språk, kommunikasjon og tolketeori 2- Norsk tegnspråk i teori og praksis 4- Tolkefaglig praksis <p>Emnet belyses gjennom temaer som:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ledsagingsteknikker

- Taktilt norsk tegnspråk
- Samordning
- Ulike tolkemeter
- Haptisk kommunikasjon
- Utvelgelse av kritisk informasjon
- Selvstendighet og hjelpebehov
- Tolkens rolle i ulike kommunikasjons- og tolkesituasjoner

Forventet læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om tolke- og ledsagertjenesten for døvblinde
- har kunnskap om de ulike forutsetningene til gruppene døvblindfødte og døvblindblitte
- har kunnskap om organisasjoner for døvblinde

Ferdigheter

Studenten

- kan kommunisere med døvblinde personer på taktilt norsk tegnspråk
- kan tilpasse beskrivelse av omgivelser til ulike personers behov
- kan kombinere ulike teknikker i tolking og ledsaging
- kan tilpasse sin tilpasse tolking til ulike brukere og situasjoner

Generell kompetanse

Studenten

- kan bruke kunnskap om samordning av informasjon for å fremme døvblinde tolkebrukeres deltagelse i sosiale situasjoner
- kan bruke sin kunnskap og kompetanse til å skape trygge kommunikasjonssituasjoner for tolkebrukere med kombinerte sansetap

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Forelesninger, temaarbeid i tolking og ledsaging for døvblinde med etterfølgende refleksjon og fagtekstskrivning, framlegg, individuelt arbeid og gruppearbeid, praktiske øvelser for grunnleggende utprøving av tolke- og ledsagertjeneste, tolketrening, veiledet praksis

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	5	5

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Kommentar til arbeidskrav:	Arbeidskrav kan være videoopptak av tolk/ledsager situasjoner, fagtekst i gruppe, læringsmål til praksis og framlegg.	
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
	Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent.	
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved HiST.	

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Muntlig	Individuell			A-F	100 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Individuell muntlig eksamen i høstsemesteret. Eksamen tar utgangspunkt i videoopptak av en tolket situasjon.					
Tillatte hjelpemidler:	Alle hjelpemidler tillatt.					

NY / UTSATT EKSAMEN

LÆREMIDLER

Læremidler

Berge, S. S. (2014). Social and private speech in an interpreted meeting of deafblind persons. *Interpreting*, 16(1), 81-105.

Berge, S. S., & Raanes, E. (2011). Tolketjenesten: avgjørende for døvblindes deltagelse. *Fontene Forskning* (1), 4-17.

Berge, S. S., & Raanes, E. (2012). Koordinering av turtaking i en tolkemediert gruppesamtale mellom døvblinde samtalepartnere. *Sosiologisk tidsskrift*, 20(1), 47-72.
Tilgjengelig fra: <http://www.idunn.no/ts/st/2012/01/art07>

Bjørge, H.K., Goborg Rehder, K., & Øverås, M. (2013). *Haptisk kommunikasjon*. Oslo: Abstrakt forlag.

Edbereg, PO, m.fl (2009). *Nordisk veileder om erhvervet døvblindhed*. Dronninglund: Nordens Velfærdscenter.

Gullacksen, A.-C., Göransson, L., Rönnblom, G. H., Koppen, A., & Jørgensen, A. R. (2011). *Livsomstilling ved kombinert syns- og hørselsnedsettelse/døvblindhet - et indre arbeid over tid*. Oslo: Nordens Velferdssenter.
Tilgjengelig fra: http://www.nordicwelfare.org/PageFiles/5593/168730_Norsk.pdf

Michaelsen, M. R. (2011). *Samhandling: kommunikasjon, ledsaging og beskrivelse for personer med ervervet døvblindhet*. Oslo: Signo Rycon AS, Tolketjenesten.

Ravn Olesen, B., & Jansbøl, K. (2005). *Erfaringer fra mennesker med døvblindhet. Om betydningen av støtte og rådgivning for egen mestring*. Herlev: Videnscentret for døvblindblevne.

Ravn Olesen, B., & Jansbøl, K. (2005). *Erfaringer fra mennesker med døvblindhet Om erfaringer med å ha en funksjonshemming og å få en diagnose*. Herlev: Videnscentret for døvblindblevne.

Ravn Olesen, B., & Jansbøl, K. (2005). *Erfaringer fra mennesker med døvblindhet Om å ta en utdanning, være yrkesaktiv og å organisere seg*. Herlev: Videnscentret for døvblindblevne.

Ravn Olesen, B., & Jansbøl, K. (2005). *Erfaringer fra mennesker med døvblindhet Om å være delaktig til tross for en progredierende funksjonshemming*. Herlev: Videnscentret for døvblindblevne.

Raanes, E. (2006). *Å gripe inntrykk og uttrykk: interaksjon og meningsdanning i døvblindes samtaler: en studie av et utvalg dialoger på taktilt norsk tegnspråk*. Avhandling (dr.art.) - Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Trondheim, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Det historisk-filosofiske fakultet, Institutt for språk- og kommunikasjonsstudier.
Kap. 1, 2, 3.1, 3.2, 5, 7.

Tilgjengelig fra: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:no:ntnu:diva-1734>

Raanes, E. (2011). Tegnrom og taktilt tegnspråk. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 29(1), 54-86.
Tilgjengelig fra: <http://ojs.novus.no/index.php/NLT/article/view/737>

Skåren, A.-L. (2011). *"Det øynene ikke ser og ørene ikke hører": en kvalitativ intervjustudie om døvblindes opplevelse av å bruke haptiske signaler i samhandling med andre*. Trondheim: Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Pedagogisk institutt.

Tilgjengelig fra: <http://ntnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:450446/FULLTEXT01>

Thorbjørnsen, I.B. (2009): Tolken si rolle under sosialt samvær. *Fontene Forskning*, 2-09, s 55-63.

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet

4TOLK3E15 TOLKING FOR DØVBLITTE 2

Emnenavn (en)	Interpreting for deafened individuals 2
Emnenavn (nn)	Tolke for døvblitte 2
Omfang	5 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolke
Emneansvarlig	Marianne Pilskog Nyhus
Forkunnskapskrav	<p>Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25</p> <p>Studenten skal ha gjennomført og bestått 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.</p>
Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført 2. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking.
Emneinnhold	<p>Dette emnet må sees i sammenheng med praksis og emnene:</p> <ul style="list-style-type: none">- Profesjonskunnskap og yrkesetikk 2- Språk, kommunikasjon og tolketeori 2- Norsk tegnspråk i teori og praksis 4- Tolking mellom norsk tegnspråk og norsk 2- Tolkefaglig praksis <p>I tilknytning til og i tillegg til praktisk tolketrening vil studentene arbeide med temaer som:</p> <ul style="list-style-type: none">- Totolksystem og samarbeid- Samordning- Bimodalitet- Mange og varierte kommunikasjonsstrategier- Tegnførråd og tegndanning
Forventet læringsutbytte	<p>Kunnskap Studenten</p>

- har kunnskap om hvordan en tolk kan forberede seg til ulike tolkeoppdrag
- har kunnskap om hvordan kommunikasjon kan tilrettelegges for hørselshemmede tolkebrukere som ikke behersker norsk tegnspråk

Ferdigheter

Studenten

- kan forberede og gjennomføre tolkeoppdrag for døvblitte og sterkt tunghørte tolkebrukere
- kan tilpasse norske formuleringer og valg av tegn til forutsetningene til den aktuelle tolkebrukeren, og dertil ta i bruk skrift og gester for å formidle innhold og budskap i ytringer
- kan bruke tegn, norske munnstillinger og tegnspråklige virkemidler som bruk av tegnrommet og non-manuelle markører for å synliggjøre norske ytringer så tydelig som mulig
- kan analysere og reflektere over egen og andres tolkefaglig utøvelse, blant annet for å videreutvikle egne ferdigheter

Generell kompetanse

Studenten

- kan samarbeide systematisk og konstruktivt med tolkebrukere og kollegaer for at kvaliteten på tolking skal være best mulig, og tilpasset situasjonen og den enkelte tolkebrukers behov
- har ulike strategier for å informere uerfarne tolkebrukere om når, hvordan og til hva de kan bruke ulike former for tolking

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Tolketrening individuelt, i par og i grupper, skrivetolking, rollespill, gruppe- og klassediskusjoner, veiledning, videoanalyse, praksis og refleksjonstekster. For å styrke studentens læringsutbytte og utvikling av tolkeferdigheter er det viktig med systematisk egentrening.

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	1	1
Kommentar til arbeidskrav:	Utarbeidelse av ulike former for læringsmål.	
Øvinger	1	1
Kommentar til arbeidskrav:	Tolking av forelesning.	
Muntlig fremlegg	2	2
Kommentar til arbeidskrav:	Muntlig fremlegg	

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
Kommentar til arbeidskrav:		Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent. Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved HiST.

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Demonstrasjon av ferdighet, praktisk arbeid	Individuell		30 Minutter	A-F	100 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Individuell praktisk eksamen i tolking for døvblitte (TSS; Tegn som støtte) i vårsemesteret.					
Tillatte hjelpemidler:						

NY / UTSATT EKSAMEN

LÆREMIDLER

Dette er et praktisk emne, og pensum må sees i sammenheng med litteratur fra disse emnene:

- 4TOLK3E10 – Norsk tegnspråk i teori og praksis 2
- 4TOLK2E11 – Språk, kommunikasjon og tolketeori 2
- 4TOLK2E12 – Profesjonskunnskap og yrkesetikk 2

Faglærere vil i tillegg komme med anbefalt litteratur, video til avlesning og annet aktuelt fagstoff knyttet til obligatoriske arbeidskrav og undervisningsaktivitet.

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet

4TOLK3E16 TOLKING MELLOM NORSK TEGNSPRÅK OG NORSK 2

Emnenavn (en)	Interpreting between Norwegian Sign Language and Norwegian
Emnenavn (nn)	Talking mellom norsk teiknspråk og norsk 2
Omfang	10 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Engelsk, Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Torill Ringsø
Forkunnskapskrav	<p>Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25</p> <p>Studenten skal ha gjennomført og bestått 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.</p>
Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført 2. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking.
Emneinnhold	<p>Dette emnet må sees i sammenheng med praksis og emnene:</p> <ul style="list-style-type: none">- Profesjonskunnskap og yrkesetikk 2- Språk, kommunikasjon og tolketeori 2- Norsk tegnspråk i teori og praksis 4- Tolkefaglig praksis <p>I tilknytning til og i tillegg til praktisk tolketrening vil studentene arbeide med temaer som:</p> <ul style="list-style-type: none">- Forberedelse av ulike typer tolkeoppdrag- Totalksystem og samarbeid- Fra formidling av hovedbudskap til formidling av nyanser og detaljer- Samordning- Tolkens rolle, plass og opptreden i ulike tolkeoppdrag- Kontekstens betydning for tolking- Å tolke dialoger og å tolke monologer

Forventet læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om hvordan tolken og tolking påvirker en kommunikasjonssituasjon
- har kunnskap om sosiale og etiske utfordringer knyttet til tolkens rolle i ulike situasjoner
- har kunnskap om hvordan en tolk kan forberede seg til ulike tolkeoppdrag
- har kunnskap om hvordan ulike faktorer i en tolkesituasjon kan påvirke kvaliteten på tolking

Ferdigheter

Studenten

- kan forberede og gjennomføre tolkeoppdrag for døve tolkebrukere
- kan tilpasse språkbruk og opptreden til tolkesituasjonen og til de aktuelle tolkebrukerne
- kan anvende faglig kunnskap og erfaring for å treffe begrunnede valg
- kan analysere og reflektere over egen og andres tolkefaglig utøvelse, blant annet for å videreutvikle egne ferdigheter

Generell kompetanse

Studenten

- kan samarbeide systematisk og konstruktivt med tolkebrukere og kollegaer for at kvaliteten på tolking skal være best mulig, og tilpasset situasjonen og den enkelte tolkebrukers behov
- kan vurdere vanskegrad på ulike tolkeoppdrag i lys av egne tolkeferdigheter, faglige forutsetninger og etiske utfordringer

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Tolketrening individuelt, i par og i grupper, rollespill, gruppe- og klassediskusjoner, veiledning, videoanalyse, praksis og refleksjonstekster. For å styrke studentens læringsutbytte og utvikling av tolkeferdigheter er det viktig med systematisk egentrening.

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet	3	3
Kommentar til arbeidskrav:	Obligatoriske arbeidskrav kan være læringsmål til praksis, deltakelse i spesifiserte tolketreninger og videoopptak av tolking.	
Muntlig fremlegg	1	1
Kommentar til arbeidskrav:	Det muntlige fremlegget er knyttet til praksis.	

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		
Kommentar til arbeidskrav:		Obligatoriske arbeidskrav vurderes som godkjent/ikke godkjent. Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent før en kan framstille seg til eksamen. Kandidater som står i fare for å bli nektet å gå opp til eksamen pga. manglende arbeidskrav, skal varsles om dette, jf. gjeldende studieforskrift ved HiST.

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Demonstrasjon av ferdighet, praktisk arbeid	Individuell		30 Minutter	A-F	100 %	Nei
Kommentar til vurdering:	Individuell praktisk eksamen i tolking mellom norsk tegnspråk og norsk i vårsemesteret. Varighet: Inntil en halv time.					
Tillatte hjelpemidler:						

NY / UTSATT EKSAMEN

LÆREMIDLER

Dette er et praktisk emne, og pensum må sees i sammenheng med litteratur fra disse emnene:

- 4TOLK3E10 – Norsk tegnspråk i teori og praksis 2
- 4TOLK2E11 – Språk, kommunikasjon og tolketeori 2
- 4TOLK2E12 – Profesjonskunnskap og yrkesetikk 2

Faglærere vil i tillegg komme med anbefalt litteratur, video til avlesning og annet aktuelt fagstoff knyttet til obligatoriske arbeidskrav og undervisningsaktivitet.

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet

LTOT301P TOLKEFAGLIG PRAKSIS 2

Emnenavn (en)	Interpreting practicum 2
Emnenavn (nn)	Tolkefagleg praksis 2
Omfang	0 Studiepoeng
Studienivå	Syklus 1
Undervisningsspråk	Norsk og Norsk tegnspråk
Organisasjonstilhørighet	Tegn og Tolk
Emneansvarlig	Torill Ringsø
Forkunnskapskrav	<p>Studierettskrav: Emnet er forbeholdt studenter med studierett ved bachelor i tegnspråk og tolking Adgangsbegrensning, maks 25</p> <p>Studenten skal ha fullført og bestått 1. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking eller tilsvarende.</p>
Anbefalte forkunnskaper	Studenten har gjennomført og bestått 2. studieår av Bachelor i tegnspråk og tolking.
Emneinnhold	<p>Emnet tolkefaglig praksis må sees i sammenheng med øvrige emner i 3. studieår.</p> <p>Praksis i 3.studieår – 4 praksisperioder</p> <p>Praksis på tolkearbeidsplass - høst - 2 uker I denne praksisperioden er det et mål at studenten skal ha prøvd å tolke i reelle tolkesituasjoner.</p> <p>Praksis i tolking og ledsaging for døvblinde - høst - 1 uke Denne praksisperioden organiseres til vanlig som et ukesopphold på Eikholt kurscenter for døvblinde i Drammen der studentene tolker for og ledsager døvblinde kursdeltakere under veiledning av erfarne tolker.</p>

Praksis på tolkearbeidsplass - 2 uker - vår

Denne praksisperioden vil vanligvis studentene være på en annen praksisplass enn på høsten. Det er et mål at studenten skal tolke i reelle tolkesituasjoner.

Praksis på tolkearbeidsplass - 3 uker - vår

Denne praksisperioden gjennomføres til vanlig på samme praksisplass hvor studenten var på høsten. Studentene skal tolke i reelle tolkesituasjoner.

For alle praksisperioder gjelder det at veileder skriver en praksisrapport som beskriver hvordan studenten har fungert i praksis og hva studenten trenger å fokusere på videre.

Døve studenter kan få alternativ praksis når det er behov for det.

Forventet læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om tolkeprofesjonens historiske utvikling, egenart og plass i samfunnet
- har kunnskap om sosiale og yrkesetiske utfordringer knyttet til tolkens rolle i ulike tolkesituasjoner
- har kunnskap om hvordan tolken og tolking påvirker en kommunikasjonssituasjon
- har kunnskap om hvordan en tolk kan forberede seg til ulike tolkeoppdrag
- har kunnskap om hvordan ulike faktorer i en tolkesituasjon kan påvirke kvaliteten på tolking

Ferdigheter

Studenten

- kan tilpasse språkbruk, opptreden og kommunikasjonsmetoder til personer med ulike kommunikative forutsetninger (som taktilt tegnspråk til døvblinde personer, tegn som støtte til munnnavlesning og skrivevolking til døvblinde personer, tydelig tale til sterkt tunghørte personer osv)
- kan forberede og gjennomføre tolkeoppdrag for døve, døvblinde og døvblinde tolkebrukere
- kan analysere og reflektere over egen og andres tolkefaglige utøvelse, blant annet for å videreutvikle egne ferdigheter
- kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg

Generell kompetanse

Studenten

- kan samarbeide systematisk og konstruktivt med tolkebrukere og kollegaer for at kvaliteten på tolking skal være best mulig, og tilpasset situasjonen og den enkelte tolkebrukers behov
- kan vurdere vanskegrad på ulike tolkeoppdrag i lys av egne tolkeferdigheter, faglige forutsetninger og etiske utfordringer

Arbeidsformer og læringsaktiviteter

Utarbeidelse av læringsmål, observasjon, samtale, veiledning, videoopptak, forberedelse av tolkeoppdrag, tolking, etterarbeid, loggskrivning, refleksjonsskriving.

OBLIGATORISKE ARBEIDSKRAV

Obligatorisk arbeidskrav	Antall	Godkjent antall
Annet - spesifiser i kommentarfeltet		Obligatorisk tilstedeværelse
Kommentar til arbeidskrav:	<p>All praksis er obligatorisk. Kun sykdom eller forhåndsgodkjent permisjon er gyldig fravær.</p> <p>Regler for gyldig og ugyldig fravær: Inntil 15% fravær krever dokumentasjon. Gyldig dokumentasjon er egenmelding for maks 3 dager, legemelding ved sykdom, eller forhåndsinnvilget permisjon av praksiskontoret. Gyldig fravær ut over 15% skal kompenseres med ekstradager i praksis. Ugyldig fravær blir vurdert til ikke bestått. Hele praksisen må da tas opp igjen neste gang denne praksisen arrangeres ordinært.</p> <p>Varighet praksis 3. studieår er 2 + 1 + 2 + 3 uker.</p>	

VURDERINGER

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Praksisstudier	Individuell		2 Uke(r)	Bestått / ikke bestått	%	Nei
Kommentar til vurdering:	Praksis på tolkearbeidsplass Arrangeres om høsten					
Tillatte hjelpemidler:						
Praksisstudier	Individuell		1 Uke(r)	Bestått / ikke bestått	%	Nei
Kommentar til vurdering:	Praksis i tolking og ledsaging for døvblinde Arrangeres om høsten					
Tillatte hjelpemidler:						
Praksisstudier	Individuell		2 Uke(r)	Bestått / ikke bestått	%	Nei
Kommentar til vurdering:	Praksis på tolkearbeidsplass Arrangeres om våren					
Tillatte hjelpemidler:						

Vurdering	Vurderingstype	Dato	Varighet	Karakterskala	Andel	Justerende muntlig
Praksisstudier	Individuell		3 Uke(r)	Bestått / ikke bestått	%	Nei
Kommentar til vurdering:	Praksis på tolkearbeidsplass Arrangeres om våren					
Tillatte hjelpemidler:	Alle praksisperioder må være bestått for å bestå emnet.					
NY / UTSATT EKSAMEN						

LÆREMIDLER

VEKTINGSREDUKSJONER

Ingen vektingsreduksjoner i dette emnet